



# CORONA KARŞISINDA RİSK ALTINDAKİ DÜNYA EKONOMİSİ

**BİRİNCİ RAPOR: YENİ BİR DÜNYA DÜZENİNE  
DOĞRU...**

**MÜSİAD**

**25/03/2020**

## ÖZET ve SUNUM

Bu rapor COVID-19 salgını ile mücadele eden dünya ekonomisinin bu sürece gelinceye kadar geçirdiği evreleri ve süreç içinde yaşadığı ekonomik kaosu genel fotoğrafını çekmek üzere hazırlanmıştır.

Rapor serisi halinde yayınlanacak olup serinin bu ilk çalışmasında;

1. Bu noktaya nasıl gelindiği
2. Dünya ekonomisinin içinde bulunduğu genel durumun ne olduğu
3. Senaryo çalışmaları
4. Olası güçlü senaryoların ekonomik yol haritasında sonuçlarının neler olacağı maddelerini içermektedir.

MÜSİAD olarak sair zamanlarda yapılan uyarılar ile bir anlamda böylesi beklenmedik şoklar karşısında hazırlık çalışmalarının neler olması gerektiğinin altı çizilmiştir. Bu amaçla bazı demeç ve öneriler de raporda yer almaktadır.

Serinin bir sonraki çalışması daha ayrıntılı bir Dünya ve Türkiye projeksiyonu olacaktır.

Saygılarımızla



## ÖNSÖZ YERİNE...

### İnsanlar para için değil para insan için çalışmalı

#### ÖNCELİKLİ KRİTER İNSAN

**Abdurrahman Kaan**, İstanbul'un, gerçek manada uluslararası bir finans merkezi olması bakımından söz konusu zirvenin önemine vurgu yaptı. Kaan, bankacılıktan sigortacılığa, yatırım finansmanından, emeklilik fonlarına kadar geniş bir bütünlüğü de ihtiva eden sistemi, "Paradan para kazanmaz, İnsani Finans modelin merkezine üretimi koyar, üretime dayalı ekonomik modeli destekler. İnsani Finans, topladığı kaynağı başka insanların hayatında bir fark oluşturmak için kullandığı gibi, kredi verirken de seçicidir. Yatırım yaparken insani ve ahlaki kriterleri göz önünde bulundurur. Bu model insanın para için değil, paranın insan için çalışmasını hedefler" şeklinde tanımladı. Tam da bu noktada, 'İnsani Finans' anlayışını ekonomiye kazandırmak istediklerinin altını çizen MÜSİAD Başkanı "Para ve faiz odaklı bir finansal sistem yerine insana, üretime, katma değere dayanan 'İnsani Finans' felsefesi, yeni dünyanın içinde bulunduğu kısır döngüyü parçalayarak, kaynakların üretime ve refaha yönelmesinin anahtarı olabilir.

#### Kalkınma için üretim şart

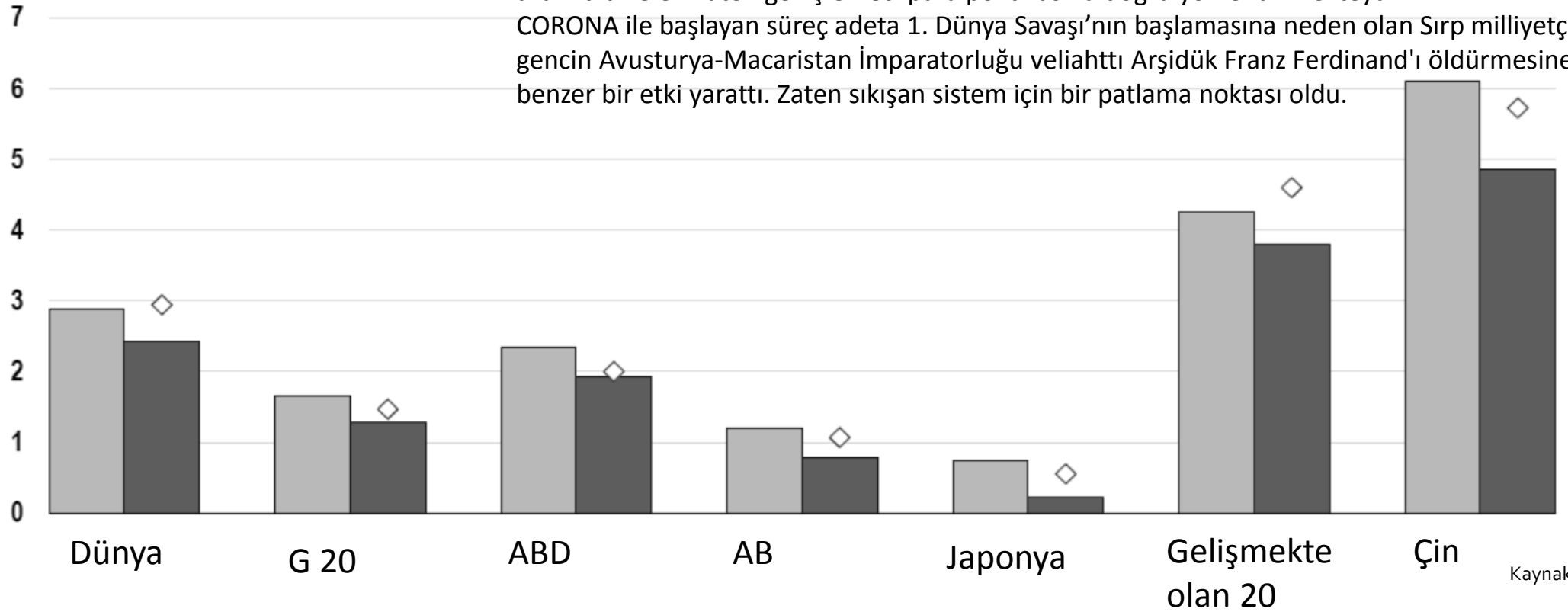
Gerek katılım bankalarının gerekse MÜSİAD olarak burada amaçlarının insanların zihninde yeni ufuklar açmak, orayı da projelerle doldurmak olduğuna dikkat çeken Abdurrahman Kaan, şunları kaydetti: Bu noktada ayrımı da açık biçimde ortaya koyuyoruz. Türkiye Katılım Bankaları Birliği finans tarafını, biz ise üreten tarafı temsil ediyoruz. Biz aslında işin özünde ortaklık var diyoruz. Türkiye'nin kira sertifikalarını ve emeklilik fonunu çok iyi kullanması gerekiyor. Bunun için şirketlerin sukuk çıkarmasına imkân verecek rapor ve değerlendirmeleri bir performansa bağlayacak ürünler çıkarmamız gerekiyor. Bunlar hazırlanıyor. Aynı şekilde, KOBİ'lerin birlikte büyümesi, onların faaliyet alanlarının genişlemesi için yeni adımlar atılabilir.

TARİH: KASIM 2017  
TÜRKİYE GAZETESİ

## BU NOKTAYA NASIL GELİNDİ: KRİZİN AYAK SESLERİ

## CORONA ÖNCESİ GSYİH BÜYÜME ÖNGÖRÜLERİ VE MEVCUT DURUM NEYDİ?

- 2019
- 2020 öngörü
- 2020 Kasım öngörüsü



COVID-19 salgını öncesinde OECD ve WB büyüme tahminleri dünyada bir üretim daralmasına işaret etmekteydi. Kasım ayında revize edilen öngörüler ise ticaret savaşlarının etkileri simüle edilerek hesaplanmıştı. Sadece ticaret savaşları değil, OPEC petrol politikası, Suriye ve Orta Doğu'daki politik belirsizliğin oluşturacağı risklerin piyasalara etkisi ve global yatırım iştahındaki azalma ülkeleri zaten genişlemeci para politikasına doğru yönlendirmekteydi.

CORONA ile başlayan süreç adeta 1. Dünya Savaşı'nın başlamasına neden olan Sırp milliyetçisi gencin Avusturya-Macaristan İmparatorluğu veliahtı Arşidük Franz Ferdinand'ı öldürmesine benzer bir etki yarattı. Zaten sıkışan sistem için bir patlama noktası oldu.

Üretimin önemine dikkat çektik. Finansal piyasaların reel ekonomiyi açıklamakta yetersiz kaldığını ve kalacağını belirttik!

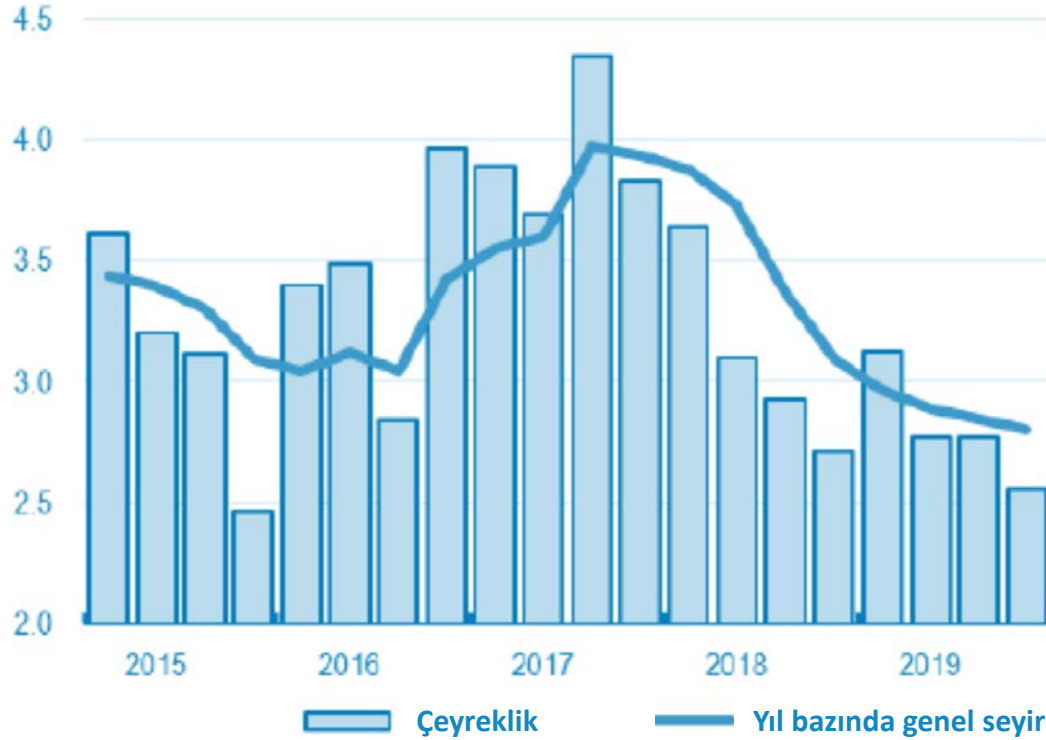
## «Paranın gücünü ülkenin üretim gücü belirler»

"Çünkü bir ülkenin iktisadi sorunlarının çözümü, üretimde gizlidir. O halde ekonominin içinde bulunduğu sorunların çözümü, yalnızca üretimle çözülebilir. Zira, üretim olmadan, ne büyüme olur, ne zenginlik olur, ne istihdam olur, ne işsizlikle baş edilebilir, ne enflasyonla baş edilebilir, ne [ihracat](#) yapılabilir, ne ithalat azaltılabilir, ne kalkınma olur, ne de zenginleşme olur. **Üretim, tek sektörlü yapıdan ziyade, çok sektörlü olmak zorundadır.**

Üretimde, hiçbir sektör ihmal edilmemelidir. Yani tarım ve hayvancılık alanında üretim, sanayi üretimi ve hizmetler sektöründeki üretim, senkronize bir şekilde olmalıdır. Üretim alanlarından bir sektör, kesinlikle bir diğerine feda edilmemelidir. **Buna Çoklu Üretim Modeli denmektedir. Ülkemizde uzun bir süredir tüketim, üretimden fazladır. Sorunların çözümü, bu olguyu tersine çevirebilmekle yakından ilişkilidir. Yani "üreterek tüketme" anlayışına geçiş yaparak, başta ekonomik olmak üzere bütün sorunların üstesinden gelmek mümkündür.** Ancak üretmeyi başardığımız ölçüde bu yüzyılın yükselen ülkesi olabiliriz. Aksi takdirde, bugünkü kazanımlarımızı da kaybetmekle yüz yüze kalabiliriz."

TARİH: EYLÜL 2018  
ANADOLU AJANSI...

## ÜRETİMLE BAĞLANTILI GLOBAL BÜYÜME SEYRİ

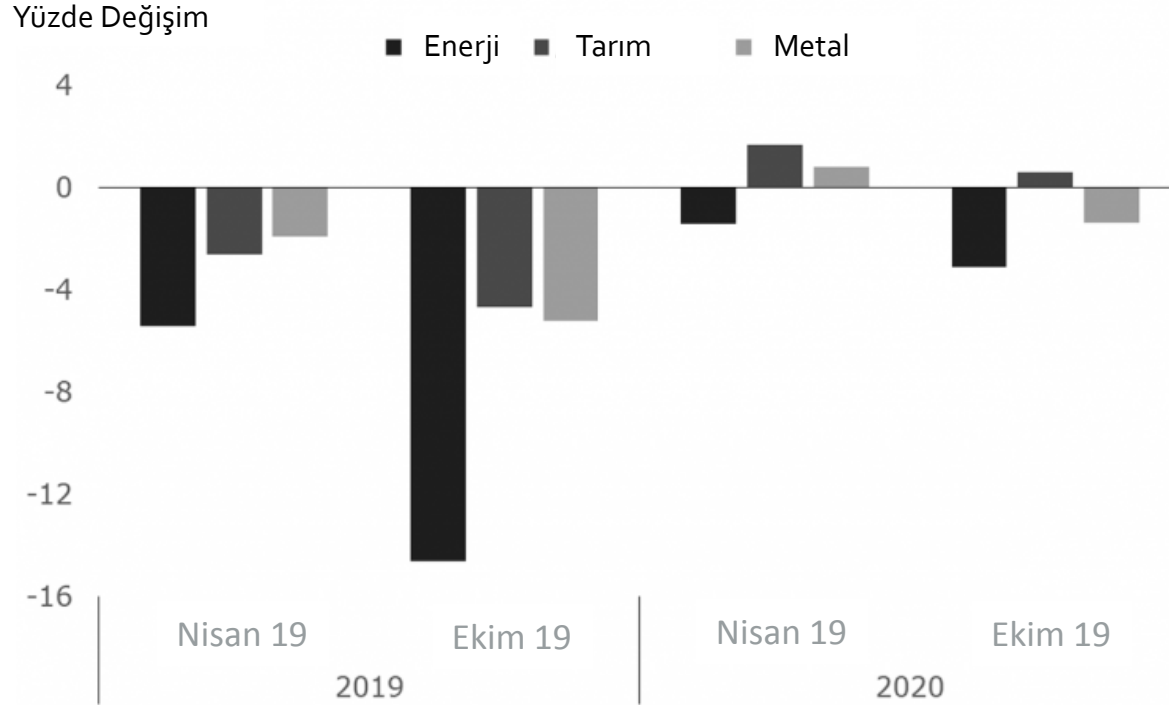


### DÜNYA BİR EMTİA KRİZİ İLE KARŞI KARŞIYA

Amerika Birleşik Devletleri Başkanı Donald Trump ile değişen küresel ticaret sisteminin geleceği hakkında da değerlendirmelerde bulunan **Kaan**, "Dünyada 2019'da bir emtia krizi yaşayacağımızı düşünüyoruz. Bu kriz hem Türkiye'de hem dünyada etkili olur. Bu krizin etkileri 2020 ve 2021'de daha çok hissedilecek. Genel itibari ile yavaşlamaya gidecek ekonomiler. Ancak Türkiye her halükarda yüzde 5 büyür" değerlendirmesinde bulundu.

«Fiyat artışları gıda net ithalatçısı yoksul ülkeleri ve her ülkedeki yoksulları en olumsuz biçimde etkiliyor, etkileyecek. Fiyatlar kriz sonucu düşerken de, krizin en önemli etkisi işsizlik yoksulluğu artırarak aynı sorunu farklı bir yönden yine olumsuz etkiliyor. Sorun genellikle gıda üretimi eksikliğinden değil, yeterli geliri olmayanların, pahalılık ya da işsizlik sonucu daha az ve daha kalitesiz gıda tüketmeye yönelmesinden kaynaklanacak. Ancak ülkeler uyguladıkları tarım politikalarıyla, hatta hem gıda hem de enerji konusunda uyguladıkları politikalarla aynı gelişmeden farklı biçimlerde etkileniyorlar.»

## Dünya emtia fiyatları tahmini



Kaynak: WB

Neredeyse tüm büyük emtia fiyat endeksleri, azalan enerji ile 2019'un üçüncü çeyreğinde yüzde 8'den fazla düştü. Tarım ve metal fiyatları her biri yüzde 2 düştü. Küresel mal ticareti, imalat ve üretim artışındaki zayıflık ile birlikte ticaret gerilimleri emtia talebine ağırlık vermektedir. Buna karşılık, kıymetli maden fiyatları artan belirsizlik nedeniyle yaklaşık yüzde 12 arttı.

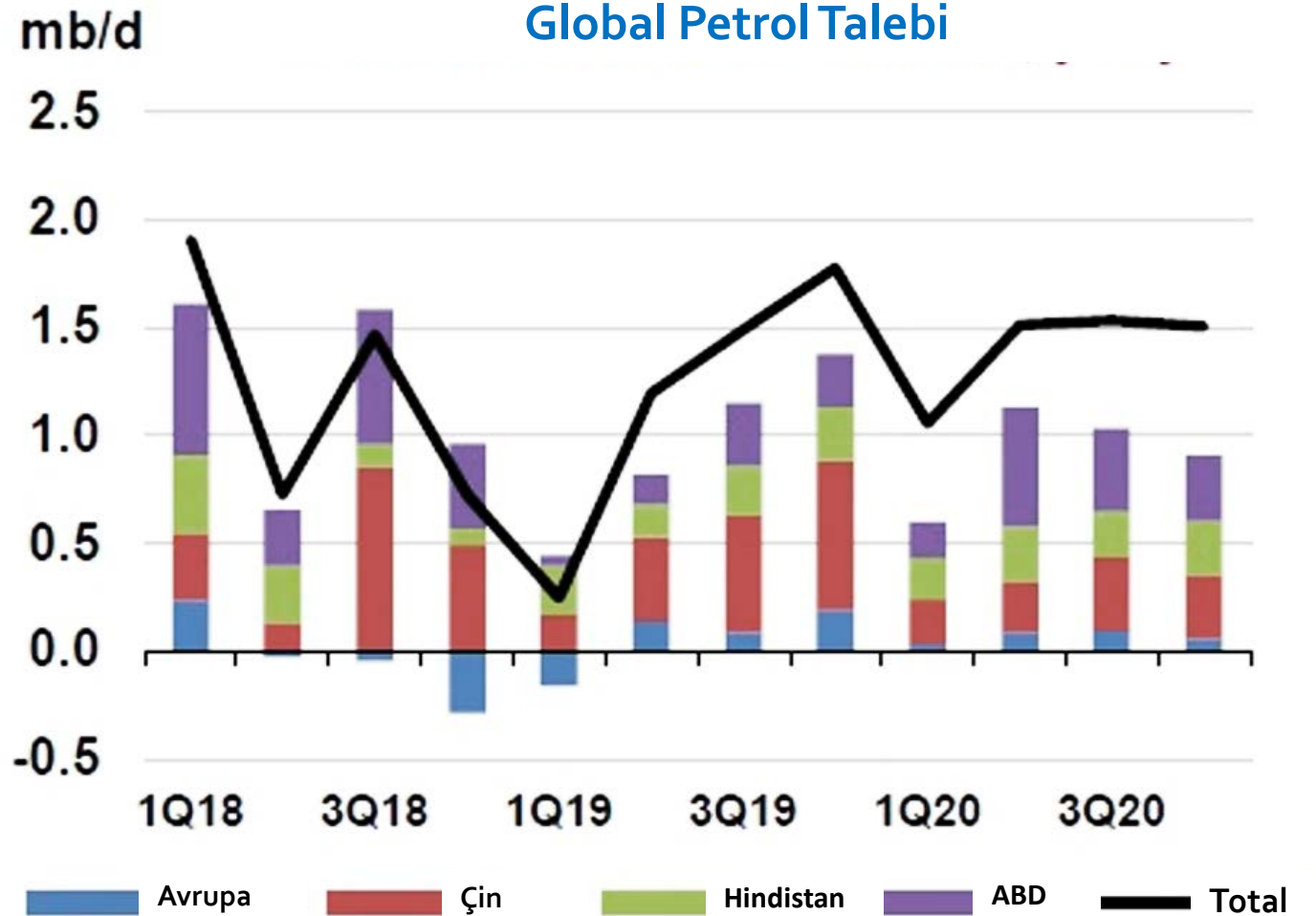
Durgun küresel büyüme beklentilerine paralel olarak, 2019 için fiyat tahminlerinin çoğu, özellikle de enerji (yüzde -15) gibi revize edilmiştir. Enerji ve metal fiyatlarının 2020 yılında düşmeye devam etmesi beklenirken, tarımsal emtia fiyatlarının istikrar kazanması beklenmekteydi.



## Enerji talebindeki yavaşlama ile Dünya Ekonomisi köşeye sıkışmıştı

Enerji fiyatları çeyrekte keskin bir düşüş göstererek iki yıl içerisinde en düşük seviyesine ulaştı. Petrol fiyatlarının yüzde 8 oranında düşmesi, küresel talepteki yavaşlamanın endişesi Suudi Arabistan'daki geçici üretim aksamalarına ağır bastı.

2019 yılında petrol talebine yönelik beklentiler sürekli olarak revize edildi. Petrol fiyatlarının 2019'da ortalama 60 \$ / bbl ve 2018'de 68 \$ / bbl'den düşerek 2020'de 58 \$ / bbl olması bekleniyordu. Buna karşılık, doğal gaz tüketimi güçlü bir şekilde büyümeye devam ederek 2020 yılına kadar istikrarlı fiyatları desteklerken, kömür fiyatlarının düşmeye devam etmesi bekleniyordu. Küresel büyümedeki bir diğer yavaşlama, enerji fiyat tahminleri için önemli aşağı yönlü riskler barındırıyordu.

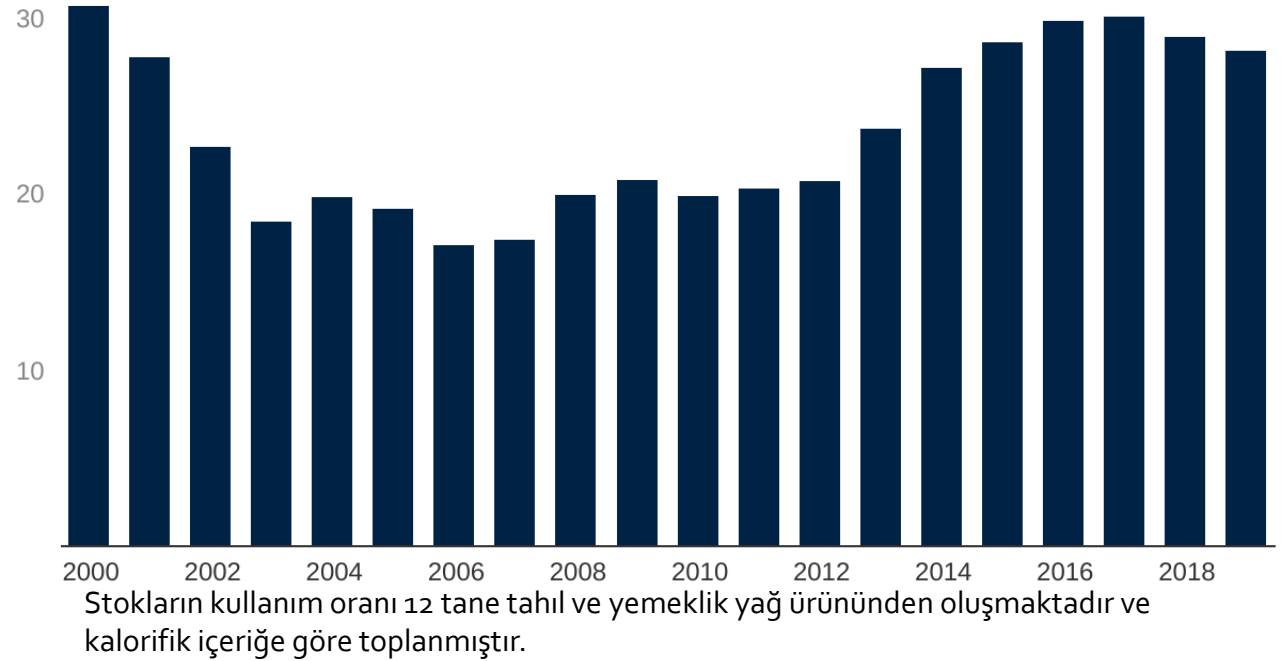


2019'dan bakıldığında 2020 tahminleri Tarımsal emtiada da aşağı yönlü bir seyri öngörüyordu.

Bu öngörünün temelinde; bazı tahıllar için çok yıllık yüksek stok seviyeleri, özellikle pirinç ve buğday, kilit üretim bölgelerindeki elverişli hava koşulları, devam eden ticaret gerilimleri, düşük enerji maliyetleri ve bazı emtialara olan talebin zayıflaması sayılabilir.

Dünya Bankası'nın Tarım Fiyat Endeksi 2019'un üçüncü çeyreğinde yaklaşık yüzde 2 azaldı ve bir önceki yıla göre yüzde 3'ten daha düşük. Tarım fiyatlarının 2019'da yaklaşık yüzde 5 düşmesi ve 2020'de istikrara kavuşması öngörülüyor - Nisan tahmininin her yıl yaklaşık yüzde 2 oranında aşağı yönlü revize edilmesi. Risklerin çoğu aşağı yönlüdür ve esas olarak uzun süreli ticaret gerilimleri ve düşük girdi maliyetlerinden kaynaklanmaktadır.

Toplam stok / kullanım oranı

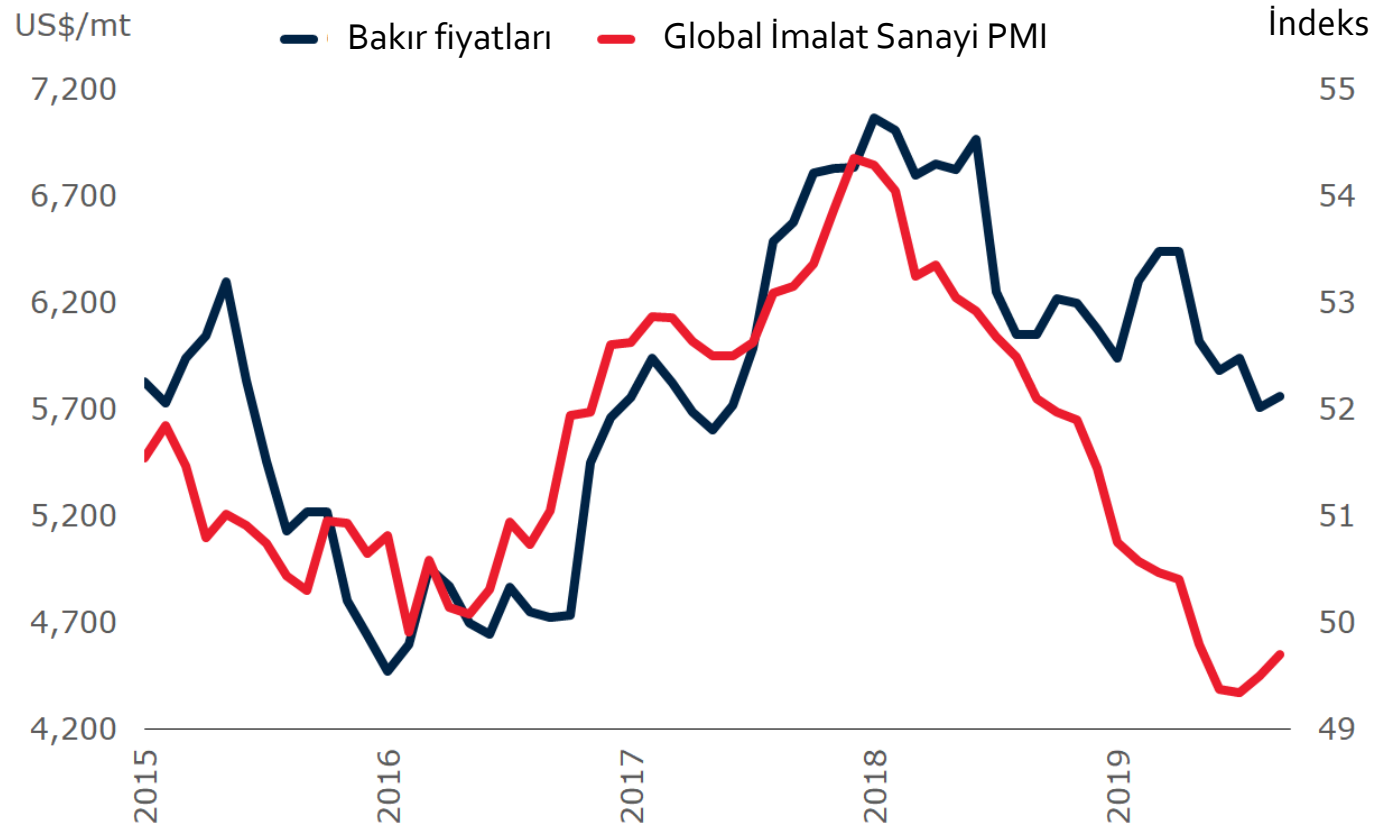


Metal fiyat endeksi, birbirini izleyen iki aylık artışın ardından 2019'un üçüncü çeyreğinde yaklaşık yüzde 2 düştü. Düşüş, küresel imalat faaliyetindeki yavaşlamayı, Çin ve ABD arasındaki ticaret görüşmelerinde uzun süre durmayı ve bazı metaller için arz endişelerinin azaldığını yansıtıyordu.

Metal fiyatlarının 2019'da yüzde 5'lik beklenen düşüşün ardından 2020'de ılımlı bir şekilde hafiflemesi öngörülmüyordu.

Bu görünümdeki riskler aşağı yönlü hareket ediyor ve Çin'de beklenenden daha keskin bir küresel gerileme ve daha az etkili bir politika uyarısı içeriyordu.

### Bakır Fiyatları ve Global İmalat Sanayi PMI

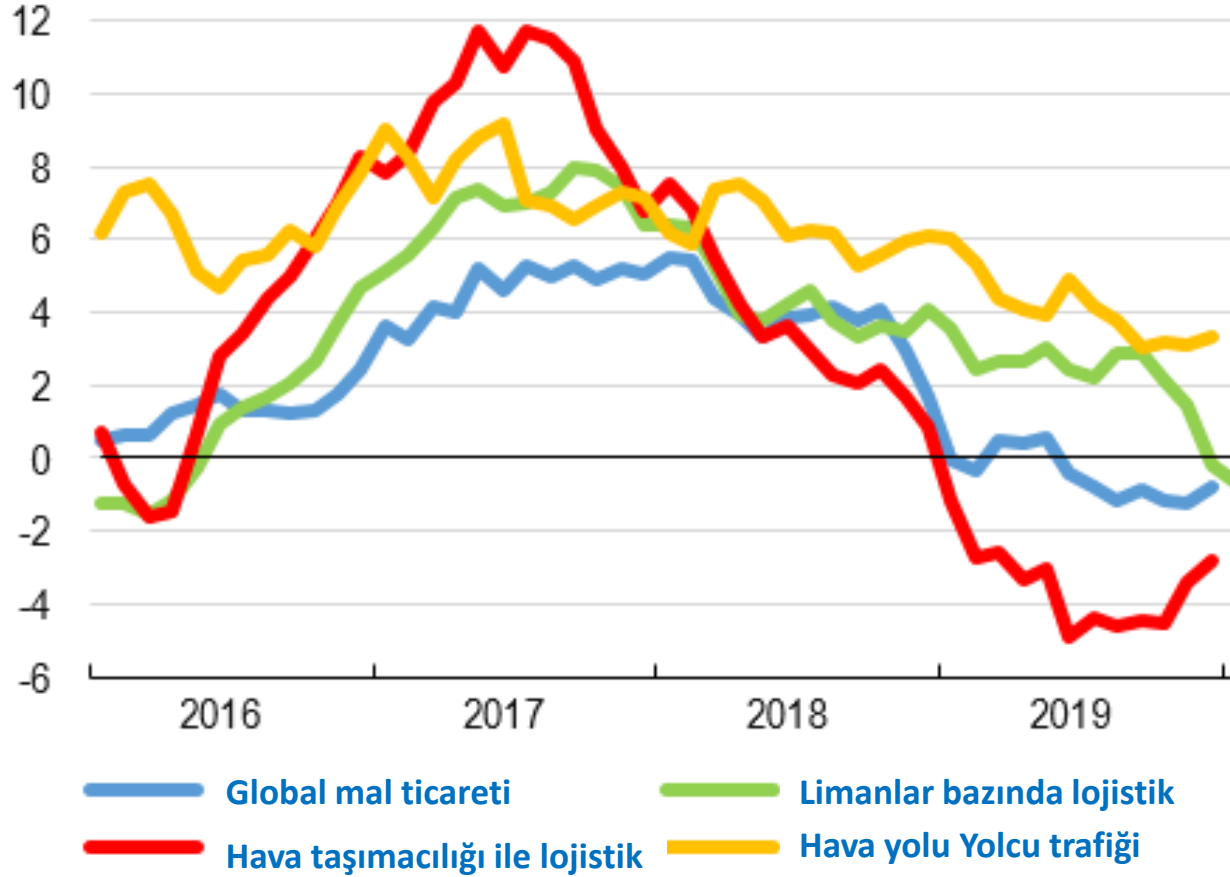


Kaynak: Çin Ulusal İstatistik Kurumu

# DÜNYA BU KRİZE HAZIRLIKSIZ YAKALANDI

## Küresel ticaret zaten zayıflamıştı

Yüzdelerik değişimler



**“GLOBAL EKONOMONİN YENİ MOTİVASYONA VE ATILIMA İHTİYACI VAR”**

**Ülke ekonomisini nasıl değerlendiriyorsunuz? Piyasanın beklentileri neler? Yapılan reform paketleriyle Türk ekonomisi tekrar büyüme sürecine geçebilir mi?**

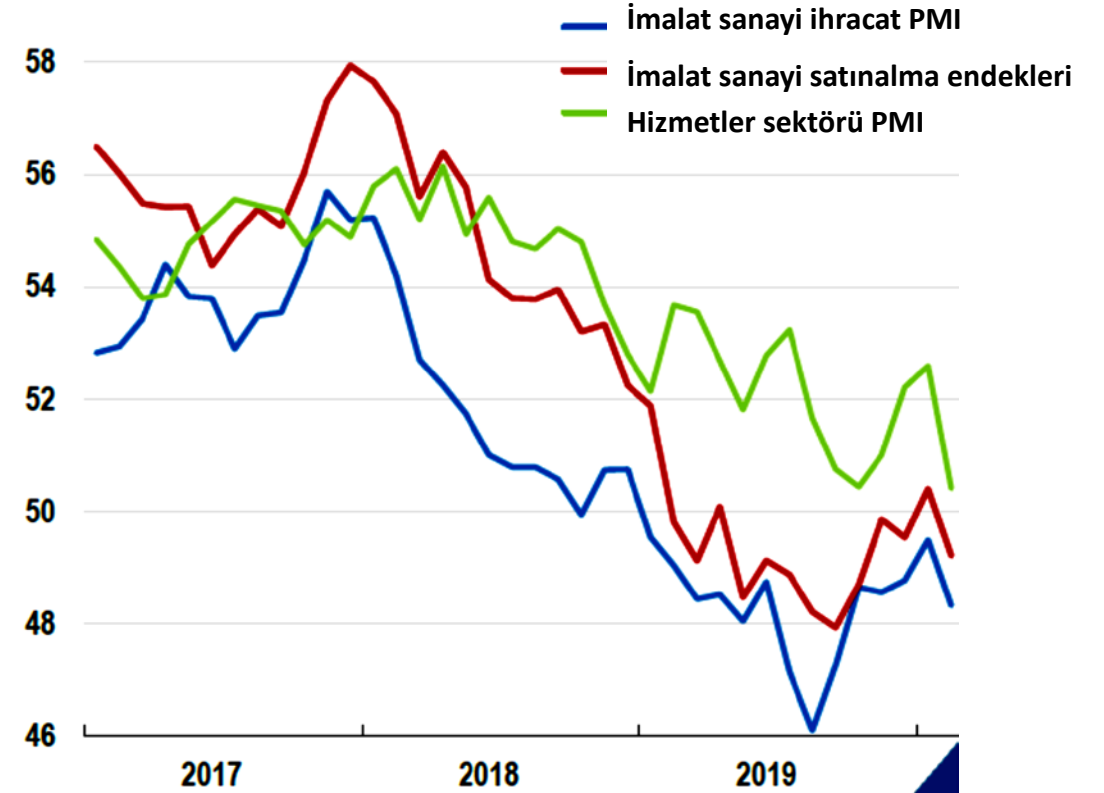
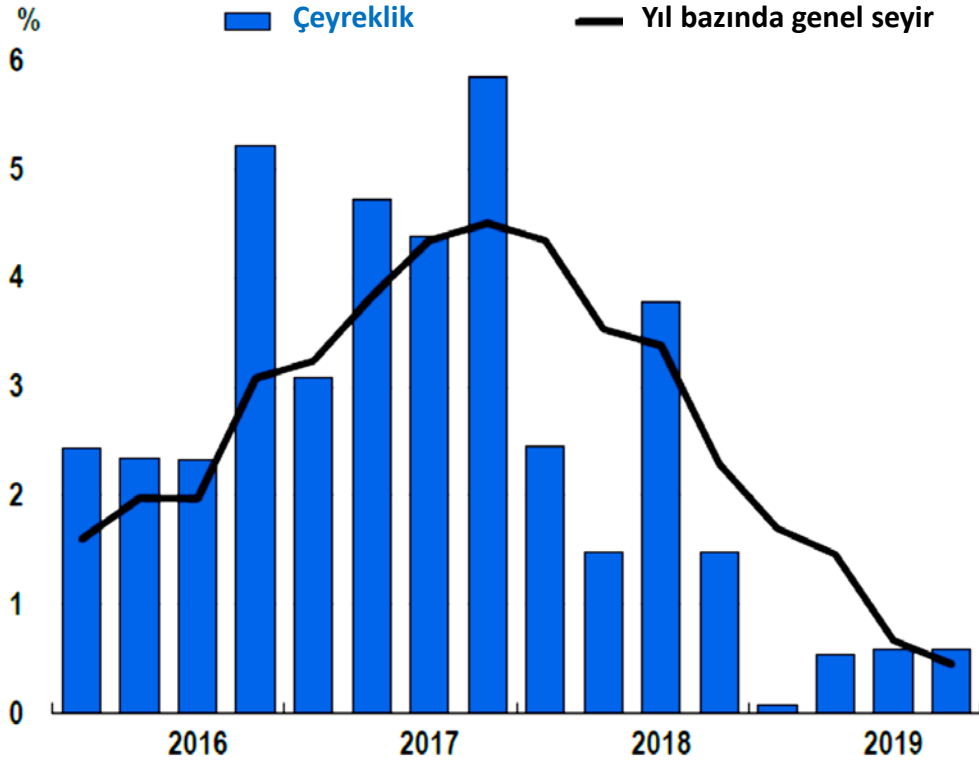
Hem Dünya hem de Türkiye ekonomisinin yepyeni bir hikâyeye, motivasyona ve atılıma ihtiyacı vardır.

Bunun başarılmasını sağlayacak reform sürecinin en önemli ayakları; söylem, politikalar ve bu politikaların uygulamaları olacaktır. Bu bağlamda dengelenme sürecindeki Türkiye ekonomisinin, yeni yönetim sisteminin dinamik yapısı sayesinde, hızlı bir kalkınma sürecine gireceğine inanıyoruz. 2019 ve 2020 yıllarını kapsayan iki yıllık dönemi, kalkınma yolunda oldukça kritik görüyoruz.

Dünya'daki ekonomik ve ticari yavaşlamayı iyi okumak lazım. Bizi zor bir süreç bekliyor olabilir!

TARİH:AĞUSTOS 2019  
AKŞAM GAZETESİ

## İMALATIN DİBE VURMASI



Kaynak: OECD

Küresel endüstriyel üretimin seyri zaten aşağı yönde ilerliyordu ve emtia krizini çağırıyordu. CORONA krizinden önce Dünya ekonomisi düşen üretim kapasitesi ve daralan talep ile zaten aşağı eğilimli bir büyüme trendinde idi. Ayrıca PMI yüzdeleri Almanya, İtalya ve Fransa gibi ağır sanayinin ve otomotiv sektörünün kilit ülkelerinde bile aşağı yönlü bir seyir izlemekteydi. İlaveten tüketici güven endeksleri, sektörel güven endeksleri de yatırımlar için uygun bir ekonomik ortamının oluşmasına müsaade edecek seviyelerde değildi. Ve bu krize hazırlıksız yakalandı.

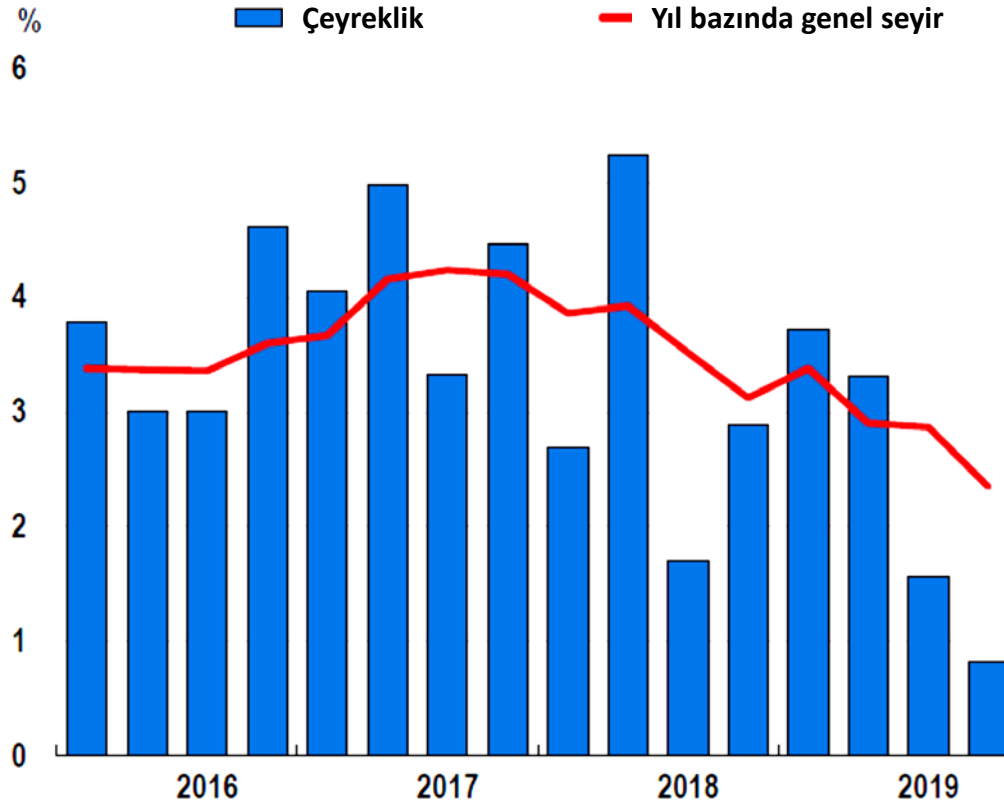
## Oklar, Kasım 2019 Ekonomik Görünümünden bu yana yapılan revizyonların yönünü göstermektedir

	2019	2020	2021		2019	2020	2021
Dünya	2.9	2.4 ↓	3.3 ↑	<b>G20</b>	3.1	2.7 ↓	3.5 ↑
Avustralya	1.7	1.8 ↓	2.6 ↑	Arjantin	-2.7	-2.0 ↓	0.7 →
Kanada	1.6	1.3 ↓	1.9 ↑	Brezilya	1.1	1.7 →	1.8 →
Avrupa Birliği	1.2	0.8 ↓	1.2 →	Çin	6.1	4.9 ↓	6.4 ↑
Almanya	0.6	0.3 ↓	0.9 →	Hindistan	4.9	5.1 ↓	5.6 ↓
Fransa	1.3	0.9 ↓	1.4 ↑	Endonezya	5.0	4.8 ↓	5.1 →
İtalya	0.2	0.0 ↓	0.5 →	Meksika	-0.1	0.7 ↓	1.4 ↓
Japonya	0.7	0.2 ↓	0.7 →	Rusya	1.0	1.2 ↓	1.3 ↓
Kore	2.0	2.0 ↓	2.3 →	Suudi, Arabistan	0.0	1.4 →	1.9 ↑
İngiltere	1.4	0.8 ↓	0.8 ↓	Güney Afrika	0.3	0.6 ↓	1.0 ↓
ABD	2.3	1.9 ↓	2.1 ↑	Türkiye	0.9	2.7 ↓	3.3 ↓

Kaynak: OECD

**DÜNYA BU KRİZE HAZIRLIKSIZ YAKALANDI**

## Küresel Perakende sektörü büyüme



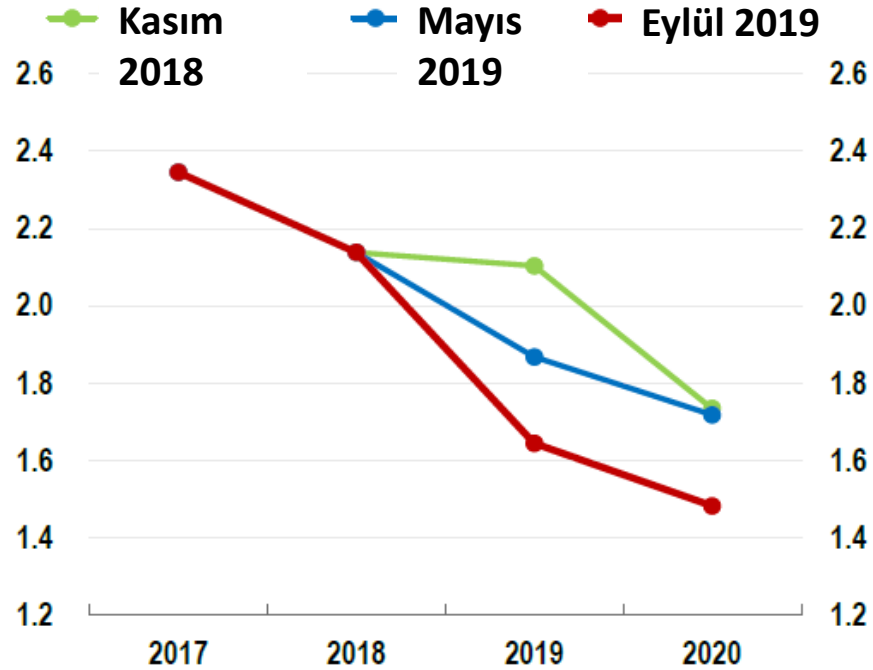
**Abdurrahman Kaan**, MÜSİAD'ın bu yıl 10'uncusunu düzenlediği "Genişletilmiş Başkanlar Toplantısı"nda yaptığı konuşmada, küresel ekonomi ve Türkiye ekonomisine ilişkin değerlendirmelerde bulundu.

Sadece Türkiye için değil, tüm dünyada zorlu ve sert, sosyo-politik, ekonomik ve siyasi manevralarla geçen bir 2019 yılının, iş dünyasını 2020'de daha tedbirli ve daha ihtiyatlı olmaya zorladığını anlatan **Kaan**, "Aynı zamanda 2020 yılı, değişimler karşısında doğru refleksleri hızlı bir şekilde verebilmenin de sınanacağı bir yıl olarak karşımızda durmaktadır." ifadesini kullandı.

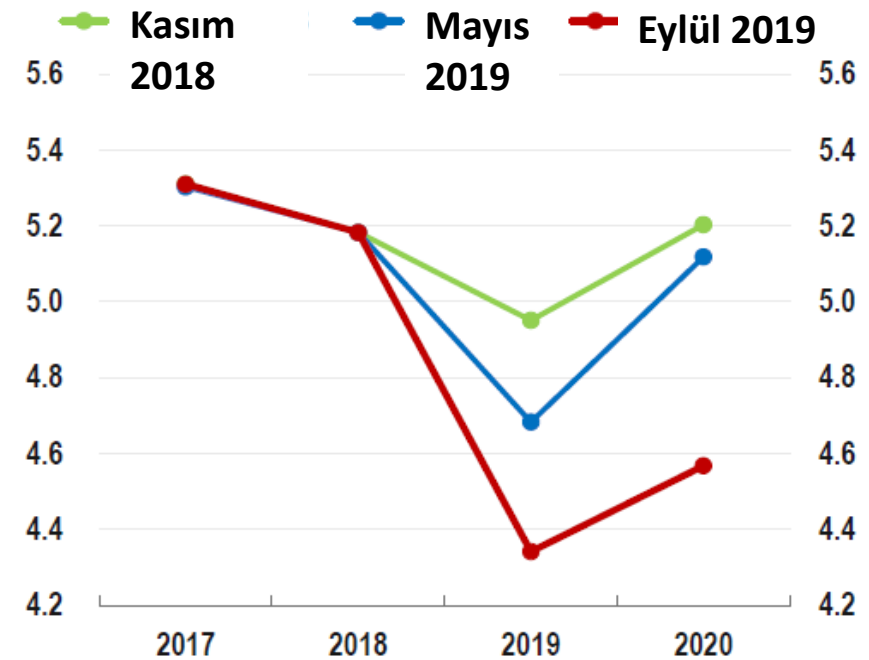
TARİH: 4 OCAK 2020  
HURRİYET



## Gelişmiş Ülkeler ilk 20 Yıllara göre büyüme trendleri



## Gelişmekte olan Ülkeler ilk 20 Yıllara göre büyüme trendleri



Kriz öncesi Gelişmekte olan ilk 20'nin üretim bazlı büyüme seyri yukarı doğru iken Gelişmiş 20'de bu seyir düşme yönündeydi. Dünya ekonomisi doğuya doğru kayarken üretim üsleri el değiştiriyor ve sermaye yeni üretim alanları buluyordu. Ulusal ekonomilerin yeniden güç kazandığı bir dünyada büyük şirketlerin hakimiyeti altındaki gelişmiş ülkelerin üretim kapasiteleri azalırken dünyanın yeni yatırım ve üretim alanı geliştirmekte olan 20'nin oluşturduğu bloklardı.

## «Dünyada ekonomi artık doğuya kayıyor»

MÜSİAD Genel Başkanı Kaan, "Ekonomi artık dünyada doğuya doğru kayıyor. Dünya ekonomisinin yüzde 50'si doğuda. Onun için doğuya ihracatımızı artırmak durumundayız." dedi.

Bugün siyaseten Rusya, Çin ve Türkiye'nin öne çıktığını dile getiren Kaan, "Türkiye güçlendikçe, söz sahibi oldukça tabii ki ticaret biraz zorlaşacaktır. Geçen sene itibarıyla ABD ile Çin arasında 'ticaret savaşları' kavramını öğrendik. Daha önce partner olan ülkeler şimdi rekabet içine girdi. Birçok ülkede de bu oluyor." diye konuştu. Kaan, Türkiye'nin ihracatında ağırlığın, ürün sattığı 220 ülkeden 10'una yönelik olduğunu belirtti.

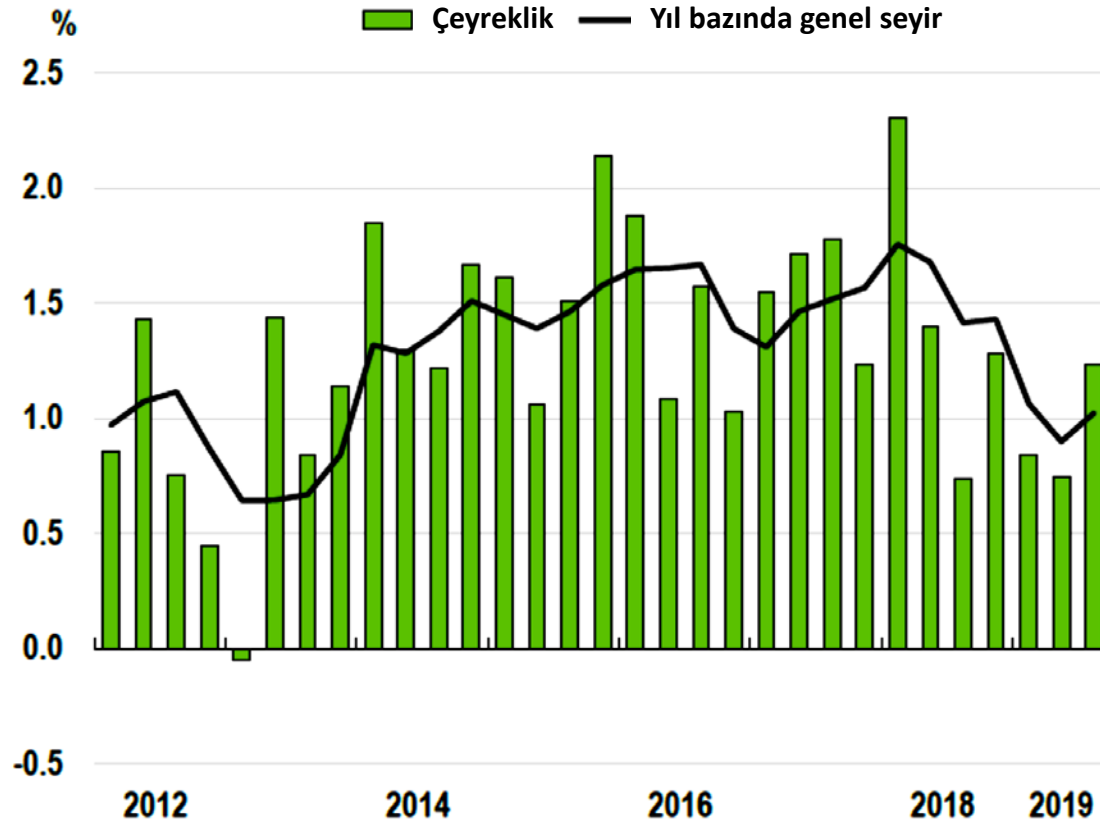
Bu durumu, G-20 ülkelerinin dünya ekonomisinin yüzde 82'sini elinde bulundurmasına bağlayan Kaan, şöyle devam etti:

"Rusya çok büyük bir pazar, büyüme rakamlarının da yüzde 2 seviyelerinde olduğu bir ülke. Geçen günlerde Özbekistan'a ziyaretlerimiz oldu, orada da çok büyük bir pazar var çünkü Özbekistan, Rusya'nın da bulunduğu 6 ülkenin serbest ticaret anlaşmasından dolayı gümrüklerin sıfır olduğu, üretimin ve nüfusun olduğu bir yer. İş insanımızın buralara doğru hareket etmesi gerekiyor. Çin'in 1990'da dünya pazarında yüzde 2 payı varken 2023'te yüzde 19 öngörülüyor, geçen yıl yüzde 16'ydı. Asya ülkeleri dediğimiz Japonya, Güney Kore, Hindistan, Endonezya, Malezya gibi o bölgenin devletlerinin de dünya ekonomisinde yüzde 28'lik bir paya sahip olduğunu görüyoruz. Ekonomi artık dünyada doğuya doğru kayıyor, bizim de yönelmemiz o tarafa olacak. Yani dünya ekonomisinin yüzde 50'si doğuda. Onun için doğuya ihracatımızı artırmak durumundayız."

TARİH: 24.10.2019  
ANADOLU AJANSI

## İstihdam nispeten daha istikrarlı bir rotada ilerliyordu

### Küresel İstihdam



İstihdamdaki görece istikrarlı seyir üretim yönlü olmasa da talep yönlü bir artışa sebep olmakta ve ikiz şok tehlikesini geciktirmekteydi.

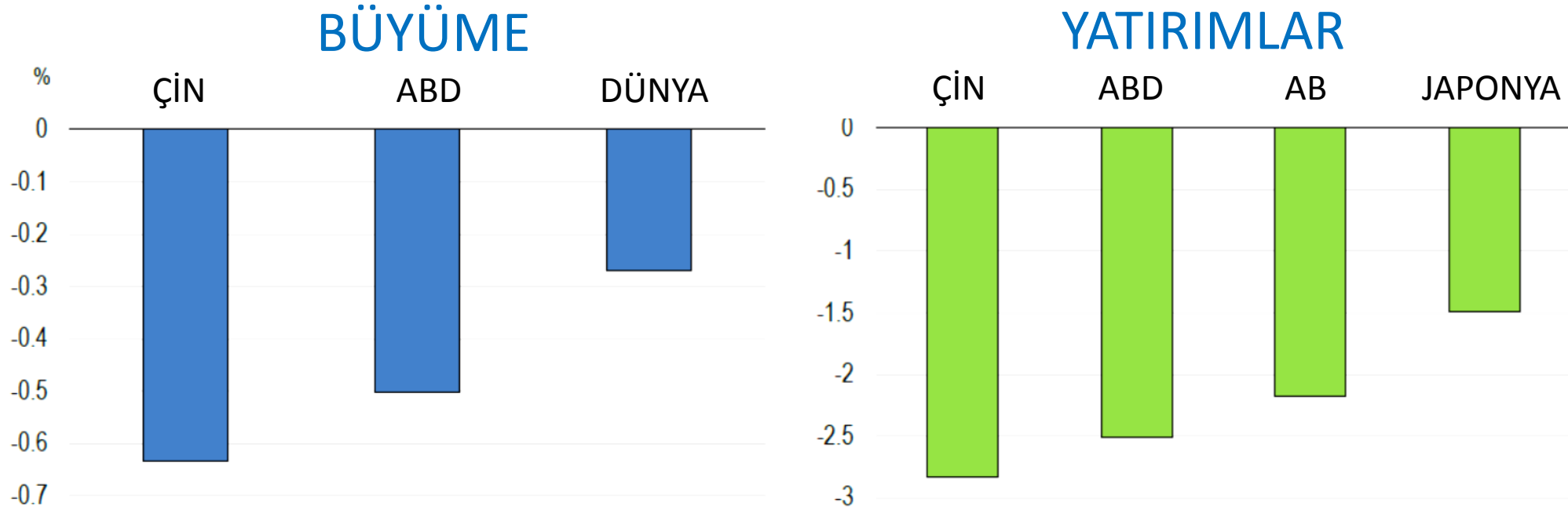
### Patronu böyle dinlediler

Türkiye'de genç işsizliği son yılların en yüksek seviyelerinde... Üniversiteler her sene binlerce öğrenci mezun ediyor. Bugün **MÜSİAD Başkanı Abdurrahman Kaan** Hatay'da istihdam fuarı açılışında ekonomiye yönelik konuşurken üniversiteden mezun olmaya hazırlanan gençler de oradaydı. Kaan konuşmasında "Türkiye ekonomisi bir süredir uğradığı global şokların etkisini üzerinden atmaya ve dengelenme sürecine girmeye başladı. Yeniden büyüme trendini yakalaması ise elbette üretim ve ticaret planlamasını en iyi şekilde yapmaktan geçiyor." ifadelerini kullandı. İstihdamı artırıcı önlemlerin ileride oluşacak kriz dönemlerinde ülke ekonomilerini ayakta tutacak çözüm olacağının altını çizen Kaan öğrencilere kendi deneyimlerinden örnekler verdi.



TARİH: ARALIK 2019  
SÖZCÜ...

## ABD-ÇİN Arasındaki Ticaret Savaşlarının Büyüme ve Yatırımlara Etkisi (2020-2021 tahmin)



Kriz öncesi yapılan senaryolarda gündem, ticaret savaşları idi. Böylesi bir savaşın dünya yatırım ve büyüme rakamlarına etkisi hesaplanıyordu. MÜSİAD olarak bir araştırma raporu yayınladık! (01/09/2018)

**Güç devşirme yılı 2019 olmalı, 2020 ve sonrası oldukça sıkıntılı bir sürecin başlangıcı olacak şekilde uyarılarımız olmuştur!**

**MÜSİAD Genel Başkanı Abdurrahman Kaan** emtia üzerinden yeni bir ekonomik dalgalanma riskinin yüksek olduğunu söyledi. Trump ile başlayan korumacılık dalgasının 2019'da yeni bir döneme evrileceğini belirten Kaan, yeni bir piyasadan dolar çekme dalgası ihtimaline dikkat çekti ve "Türkiye buna karşı milli para ile ticareti hızla yaygınlaştırmalı" dedi. 2020 ve 2021 yıllarının Dünya ekonomisi için zor bir süreç olacağını altını çizen Kaan yeni ticaret yolları ve tedarik sistemleri geliştirmenin önemine işaret etti.

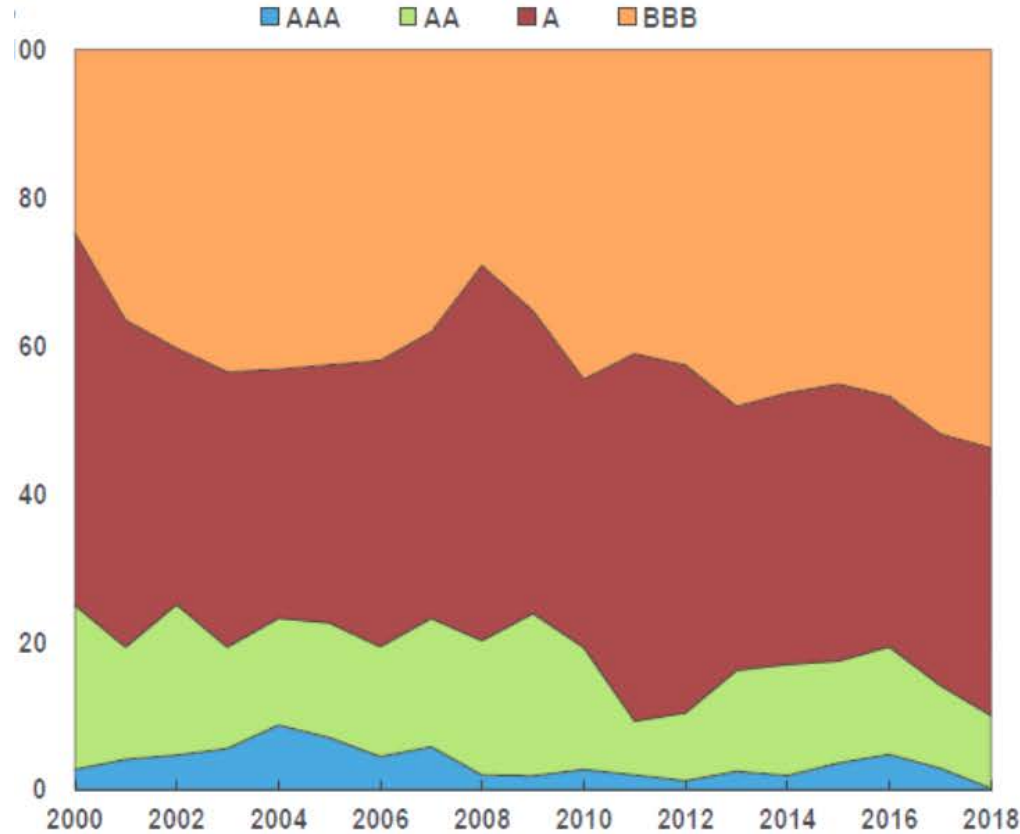
**TARİH: KASIM 2018  
YENİŞAFAK...**



**Yaklaşan ticaret savaşlarının ilk tepkileri:** I. Dünya Savaşı sonrasında ABD, ihracatındaki sert düşüşe yanıt olarak tarımsal ürünlerdeki tarifeleri yükseltmiş ve bu durum, 1929'daki Büyük Buhran öncesinde dünya genelinde korumacılığın ciddi bir şekilde büyümesine neden olmuştu. 1930'da ABD 20 binden fazla ithal mal üzerinde tarifeleri yükselten Smoot-Hawley yasasını yürürlüğe koymuştu. Koşullar birebir aynı olmasa da bugün ABD yönetiminin izlediği korumacı siyaset, 30'lu yılların hareket planını hatırlatmaktadır. Ancak 30'lardaki sermaye hareketleri ile günümüz dijital dünyası arasındaki büyük hız farkı hesaba alınırsa sonuçların çok daha yıkıcı olacağı açıktır. Zira özellikle teknoloji şirketlerinin hisse değerlerindeki iniş trendi ve borsalardaki aşırı dalgalanmalar bize şunu göstermektedir: **İlk büyük satış dalgası yaklaşmaktadır.** ABD ve Avrupa borsalarını bizden daha önce vuracak bu satış dalgasını hisseden yatırımcılar borsalardan yavaş yavaş çekilme pozisyonu almaktadır. Türkiye'deki karşılığı sert bir şekilde sonbahar sonunda hissedilecek bu dalganın bugün ilk etkilerini görmekteyiz.

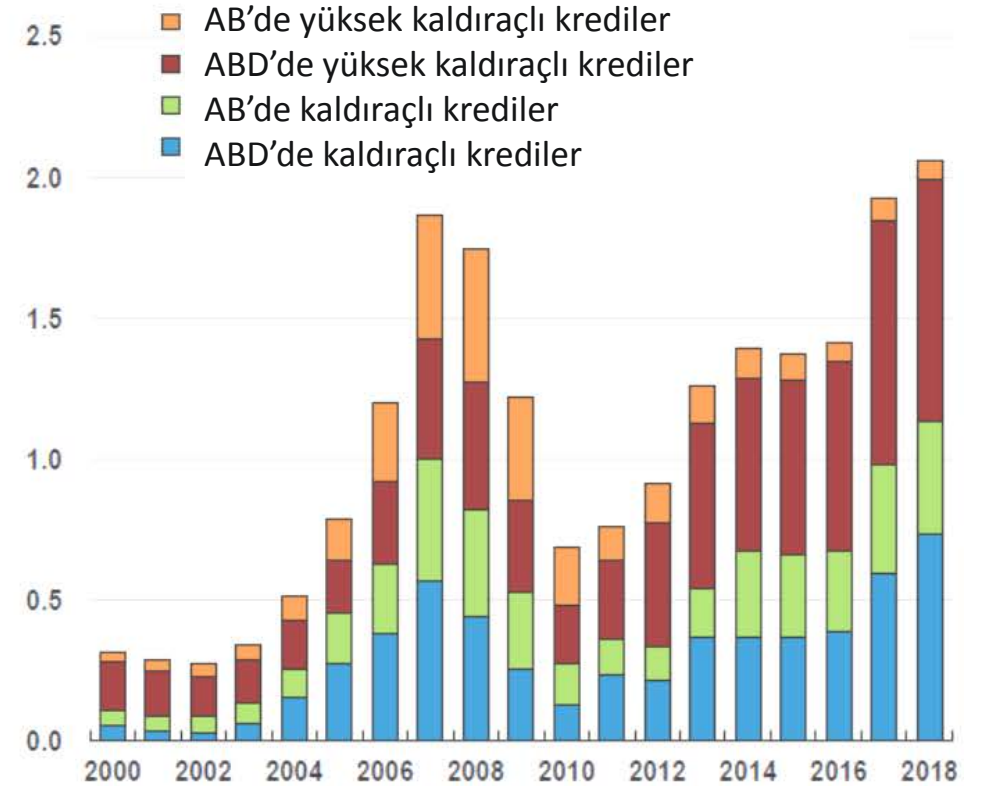
## Finansal Piyasalar paranın tanımını sorgulamaya başladı!

Hisse Senedi Piyasaları  
Derecelendirme notuna göre tahvil  
ihracının payı



Kurumsal kaldıraç yüksek ödenmemiş  
krediler

Milyar Dolar



Kaynak IMF

**Sıkışan finansal sistem genişlemeci para politikası uygulamasından önce yatırımları çekme konusunda sendelemeye başladı. Firmaların üzerindeki borç yükü yatırımlarda gerilemeye neden oldu.**

## MÜSİAD TÜRKİYE İKTİSADİ SİSTEMİNDE PARADİGMA DEĞİŞİMİ VE YENİ TEHDİTLER (18/09/2019) RAPORUNDA

bu kavramlar dile getirildi ve Yeni Dünya Sistemine Dair Öngörüler sıralandı

### Rapordan alıntılar....

Paranın dolaşım ve işlem hacmiyle riske endeksli enflasyon yönetimi... Paranın emtia olarak alındığı ve her kurum ve kuruluşun kendi parasını yaratma yetkisine sahip olacağı yeni Dünya...

Para artık yatırım değil tüketim için opsiyon emtiası haline geldi. Para artık yok. Nakit değil. Kaydi para değil. Banka parası değil. Para; aslında olmayan, ileri bir tarihe göre varmış gibi hesaplanan bir vaad senedi...

#### TANIM:

- Paranın emtia ile eş zamanlı hareketini isteyen (min. vade opt. kazanç)
- İşlem maliyetleri ve bürokratik yükün ağırlığını daha sığ borsalarda eriten
- MB bağımsızlığı ilkesini geliştirmekte olan ülkelere doğru kaydıran
- Tek tip ekonomi değil kendi içinde alt ekonomik modeller geliştiren
- Globalizasyon yükünden kurtularak ulusal ekonomilere dönüşü isteyen ve
- Parayı yatırım değil, emtia olarak gören yepyeni bir üst ekonomik işleyiş...

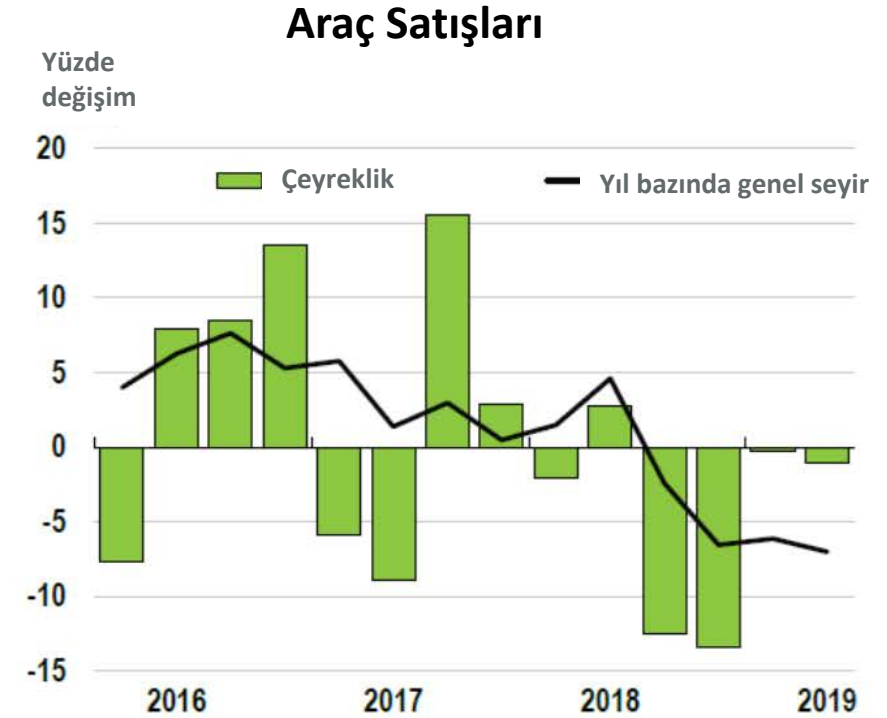
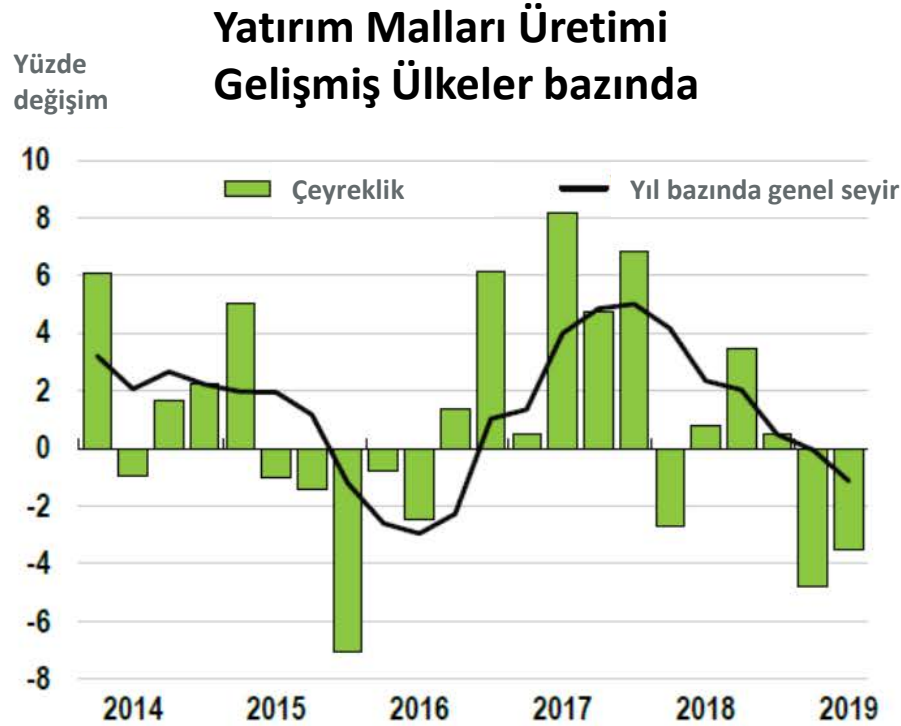
## MÜSİAD TÜRKİYE İKTİSADİ SİSTEMİNDE PARADİGMA DEĞİŞİMİ VE YENİ TEHDİTLER (18/09/2019) RAPORUNDA

### Çözüm Önerileri sıralandı:

- **Yatırım finans sektörüne değil reel sektör altyapısına yapılmalı**
- **Sermaye malları sektörlerine yatırım yapılmalı**
- **Asya tipi ekonomi modeline doğru geçilmeli.**
- **MB bağımsızlığı tartışmaları bitmeli ve MB'nin reel sektördeki ağırlığı azaltılmalı**
- **İşlem maliyeti ve bürokratik yük giderildiği için şirket birleşmelerinin önü açılmalı**
- **Alt ekonomik modeller benimsenmeli**
- **Sermayedeki ayrışma giderilmeli**
- **Makro değil mikro politikalara ağırlık verilmeli.**
- **Para emtia olmaktan çıkarılmalı**



## Ekonomik büyümede global istikrar isteniyorsa teşvik önceliği sermaye malları sektörüne, ağır sanayiye olmalıydı!



Tüketici malları üzerlerinde daha fazla işlem yapılmayan, kullanılan ve işlevselliikleri zayıfladıklarında atılan mallardır. Bu mallar günlük kullanılan, gıda gibi anlık gereksinimleri veya mücevher gibi uzun vadeli gereksinimleri karşılayan mallardır. Tüketici malları herkesçe kullanılır. Sermaye malları ise bir ülkenin gelecekteki üretim kapasitesini arttırmaya yardım eden ürünlerdir. En yaygın örnek de ekipmanlardır. Sermaye mallarının kullanıcıları üreticilerdir. Esasen sermaye malları üretim faktörleri arasında yer alır. Sermaye malları üretimi daha fazla imalat istihdamı yaratır. Muhasebe bilimi de sermaye mallarını sabit varlıklar olarak kabul eder. Tüketim malları ise yalnızca envanterdir. Bir ekonomi birkaç sınırlı şekilde büyüyebilir; doğal kaynaklar keşfedebilir, teknoloji iyileştirilebilir, nitelikli işgücü arzı arttırılabilir. Bunların en önemlisi sermaye malları yapısını iyileştirmektir. İleri düzeydeki sermaye malları üretim artışını üç yönden destekler: kapasiteyi arttırır, işgücü üretkenliğini geliştirir ve verimlilik düzeyini yükseltir.

İlk kez global bir stagflasyondan bahsettik Likidite tuzağının tekrarlanabileceğine dair uyarılarda bulunduk.

Olası bir stagflasyon ihtimalinden ilk kez MÜSİAD olarak söz ettiğimizde ve bu döngüyü içeren raporu sunduğumuzda dünyadaki ekonomik daralmayı ve bu daralmanın nelere mal olacağıni modelliyorduk. Stagflasyon döngüsünün aslında sadece bizde değil tüm dünya ekonomisinde yaşanacağını öngörmüştük. Tıpkı emtia krizi gibi...

Hane halkı kur artacak diye nakiti dövize çevirir. Döviz talebi artar  
Halk, artan kur ile daha fazla dövize yönelir. Harcama azalır.  
Yüksek k/m oranında mudi dönüşleri başlar

Bankalar artan maliyetleri için bu kez MB'den ya da dışardan borç almaya başlar  
Hanehalkı yükselen faizler ile bankalara daha fazla borçlanır  
Artan kredi mevduat oranları bankaları bir kez daha borçlanmaya iter

Yükselen faizler yatırım üzerinde dışlama (vazgeçme) etkisi yaratır. Yüksek faiz yüksek kuru tetikler.  
Halk, devletin sıkı vergi politikasına maruz kalır ve reel gelirlerde sert düşüşler yaşanır.  
Banka iflasları başlar.

## STAGFLASYON DÖNGÜSÜ

Üretici, artan maliyetle üretimi durdurur. Faizdeki artış beklentisi ile yatırımı keser.  
Üretici, artan kurun bilançolarındaki baskısına dayanamaz yeniden yapılandırma ister ama bankalar zaten sermayelerinin çok üzerinde borçlandıklarından bu talebe cevap veremezler  
Üretici firmasını devretme satma yoluna gider. Sermaye el değiştirir.

Devlet kamu açığı için piyasaya başvurur. Faizler yeniden yükselmeye başlar (MB etkisi olmadan)  
Devlet, özel sektörün konkordato taleplerini teşvik ya da af ile karşılamayı dener ama onun da paraya ihtiyacı vardır.  
Devlet, kredileri desteklemek üzere olan devlet destekli girişim sistemini kendi zararına çalıştırır.

TARİH: AĞUSTOS 2018  
YEP GÖRÜŞÜ

Beyaz metinler ilk dönem, sarı metinler ikinci dönem, siyah metinler üçüncü dönem etkileri gösterir. Sıra ile takip ediniz.

## **Abdurrahman Kaan: "Stagflasyon (durgunlukta enflasyon) döneminde sermayemiz kırılmalı"**

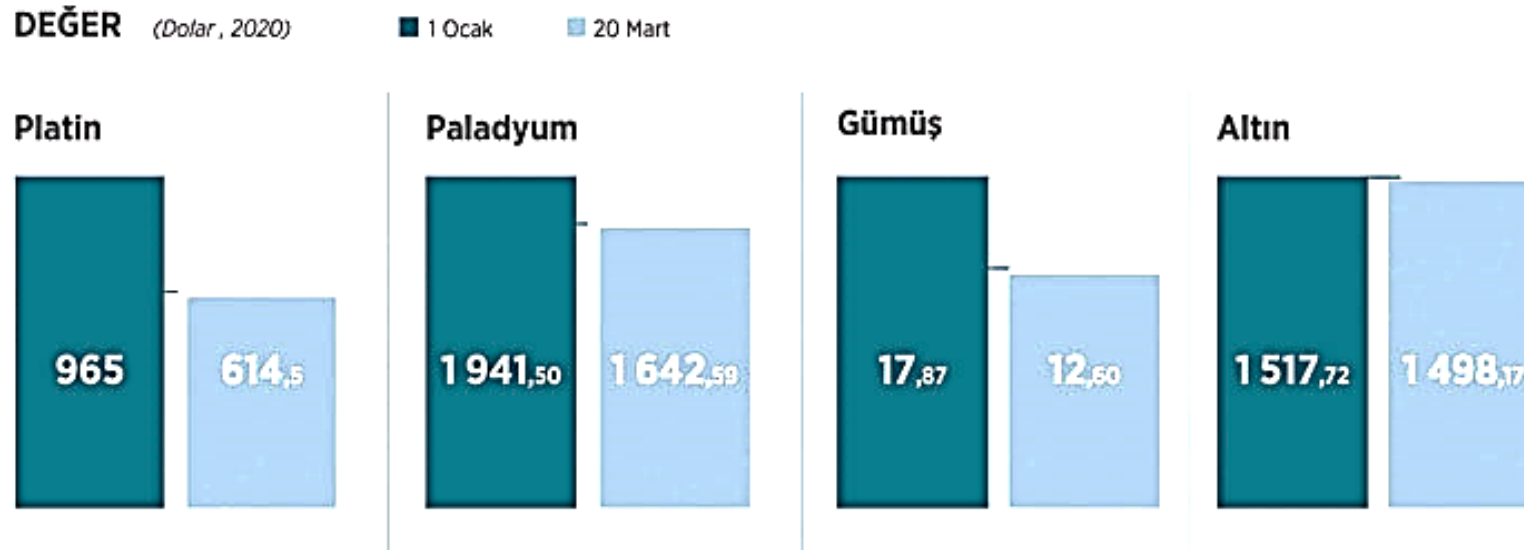
Geçen sene bir emtia krizinin geleceğini ifade ettiklerini söyleyen Kaan, "Maalesef geldiğimiz noktada bir emtia krizi yaşıyoruz. Bunları tahmin ederken, elimizdeki mikro verilerden hareket ediyorduk. Yani gerçek ve ayrıntılı verilerden hareket ediyorduk. Doların gerçek fiyatı konusunda biz ilk defa bir finansal köpük kavramını kullanmıştık. O dönem üzerimize çok gelindi. Ama birkaç ay sonra da aynı kavram bu kez ekonomi yönetimi tarafından zikredilmeye başlandı. MÜSİAD gerçekten ciddi veriler elde eden bir kurum. Bizim yaptığımız bunları erkenden söylemek.

Önlem alalım diye bunları söylüyoruz. Yine üretim ekonomisine geçişin enflasyonla mücadele temel koşuldu dedik. Çünkü enflasyon ekonomik bir parametre. Finansla araçlarla çözümlenemeyen sadece makyaj yapmak dedik. Çünkü ekonomi doğal bir güzelliştir. Finansal politikalar da ona yapılan bir makyajdır" açıklamasında bulundu.

TARİH: 24 NİSAN 2019  
YENİAKİT...

**Ve KOVID-19 KRİZİ GELDİ...**

Kovid-19 pandemisinin yarattığı ekonomik belirsizlikler nedeniyle teminat açığına düşen yatırımcıların varlıklarını nakde çevirdiği görülürken, emtia piyasasında son 30 günde platin yüzde 36, paladyum yüzde 37, gümüş yüzde 31 değer kaybetti.



Medikal ve elektronik ürünler, otomobil sektörü ve petrokimya üretimde kullanılan platin, sadece geçen hafta yüzde 20'ye yakın değer kaybetti. Söz konusu emtianın fiyatı yılbaşından bu yana ise yüzde 36,3 azalarak 614,5 dolara geriledi.

Platinin en büyük üreticileri arasında Rusya, Kanada ve ABD bulunurken, veriler bu emtiayı en yoğun tüketen ülkelerin ABD, Çin, Japonya ve İngiltere olduğunu gösteriyor.

Salgını önleme konusunda İngiltere'nin mesafe kaydedememesi, Çin'de üretim kaybı yaşanması, ABD'de açıklanan teşvik paketleri ve ülke merkez bankası Fed'in aldığı önlemlerin panik havasını artırması, bu emtialarda yaşanan düşüşün en önemli nedenleri olarak öne çıktı.

Geçen hafta fiyatı yüzde 5,6 düşüş kaydeden paladyum ise otomobil sektöründen dışçiliğe kadar birçok alanda kullanılıyor. Rusya ve Güney Afrika, en büyük paladyum üreticileri iken, tüketimin en yoğun olduğu ülkeler ise ABD ve Çin olarak öne çıkıyor. Söz konusu ülkelerde yaşanan gelişmeler nedeniyle paladyumun fiyatı yılbaşından bu yana yüzde 15,4 azalarak 1.642,59 dolara inerken, söz konusu emtialarda son 30 günde ise yüzde 37 gerileme görüldü. Kaynak: AA

## RİSK VARLIKLARINDAN KAÇIŞ, PETROL, BAKIR, DEMİR VE PALMIYE YAĞINDA SERT SATIŞLAR GETİRDİ.

**Altındaki düşüşün**, koronavirüse hakkındaki olumsuz haberlerden dolayı hisse senedi piyasalarında gerçekleşen sert düşüşlerin ardından, teminat tamamlama çağrılarını için fon ihtiyacından dolayı yapılan satışlardan kaynaklanmadığı belirtilmektedir.

Geniş tabanlı satışların hisse senetlerindeki düşüşlerle çakışması, virüsün yayılması ve küresel ekonomik büyümeyi olumsuz etkilemesi ile birlikte, emtiaya yönelik talebin çökeceği korkularının artmakta olduğunu işaret etmekte!



*Satış dalgası, ABD Başkanı Donald Trump'ın, Twitter yoluyla yaptığı açıklamada, virüsün ABD'de "çok yavaş" yayıldığını kaydetmesine rağmen güçlendi. Ardından virüsün ABD'deki yayılım hızına paralel bir şekilde satış seyri de hızlandı.*

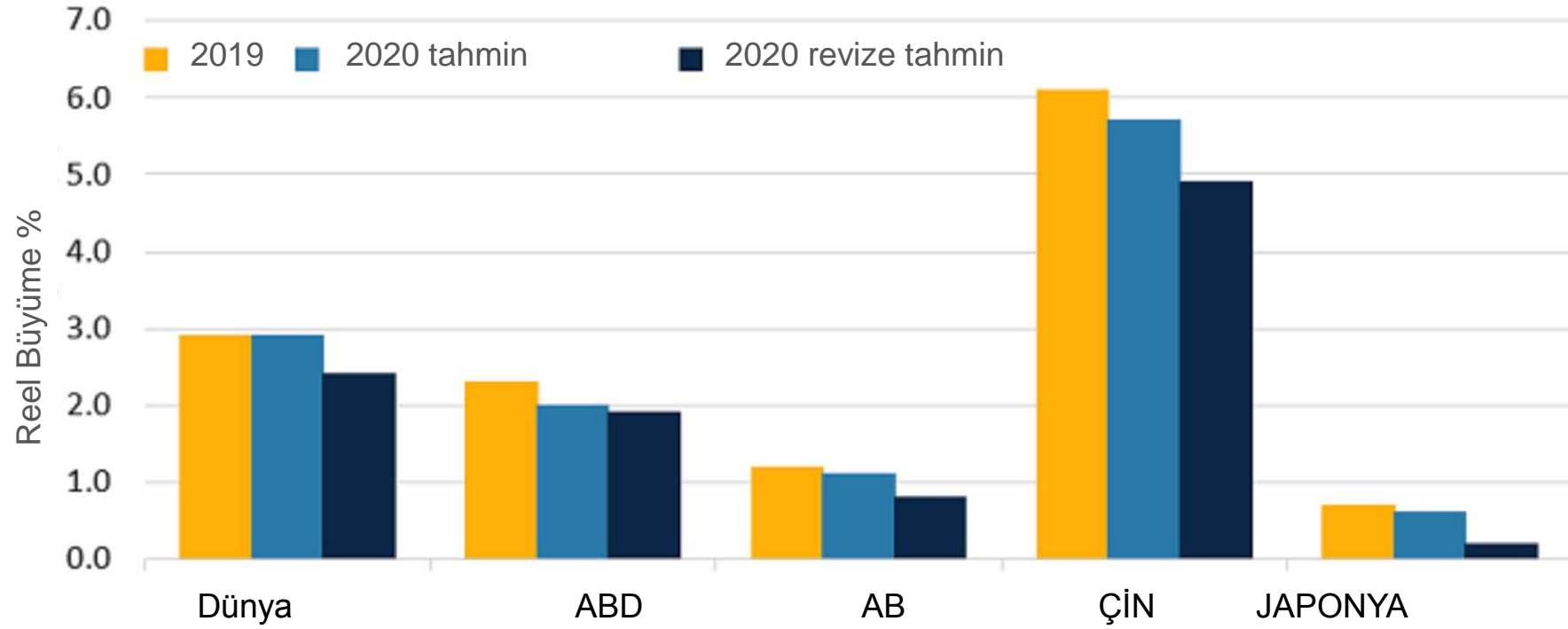
*Büyük piyasalarda, Brent petrolü, OPEC ve ortaklarının fiyatları desteklemek için üretim kısıntısı kararı alabilecekleri gelecek hafta Viyana'da düzenlenecek toplantı öncesi 2016'dan bu yana en büyük haftalık kaybını gerçekleştirmeye yöneldi. Nisan vadeli Brent petrolü, ICE Futures Europe piyasasında yüzde 3.1 düşerek varil başına 50.59 dolara kadar düştü ve bu haftaki kaybını yüzde 13'e çıkardı.*

## CORONA SÜRECİ ve SONRASI SENARYOLARDA

## OECD Ara Ekonomik Görünüm Tahminleri Yıl bazında GSYİH büyüme oranları ve bir önceki döneme göre değişim

	Büyüme rakamı	2020 Tahmin	Değişim	2021 Tahmin	Değişim
Dünya	2.9	2.4	-0.5	3.3	0.3
G20	3.1	2.7	-0.5	3.5	0.2
Avustralya	1.7	1.8	-0.5	2.6	0.3
Kanada	1.6	1.3	-0.3	1.9	0.2
AB	1.2	0.8	-0.3	1.2	0.0
Almanya	0.6	0.3	-0.1	0.9	0.0
Fransa	1.3	0.9	-0.3	1.4	0.2
İtalya	0.2	0.0	-0.4	0.5	0.0
Japonya	0.7	0.2	-0.4	0.7	0.0
Kore	2.0	2.0	-0.3	2.3	0.0
Meksika	-0.1	0.7	-0.5	1.4	-0.2
Türkiye	0.9	2.7	-0.3	3.3	0.1
İngiltere	1.4	0.8	-0.2	0.8	-0.4
ABD	2.3	1.9	-0.1	2.1	0.1
Arjantin	-2.7	-2.0	-0.3	0.7	0.0
Brezilya	1.1	1.7	0.0	1.8	0.0
Çin	6.1	4.9	-0.8	6.4	0.9
Hindistan	4.9	5.1	-1.1	5.6	-0.8
Endonezya	5.0	4.8	-0.2	5.1	0.0
Rusya	1.0	1.2	-0.4	1.3	-0.1
Suudi Arabistan	0.0	1.4	0.0	1.9	0.5
Güney Afrika	0.3	0.6	-0.6	1.0	-0.3

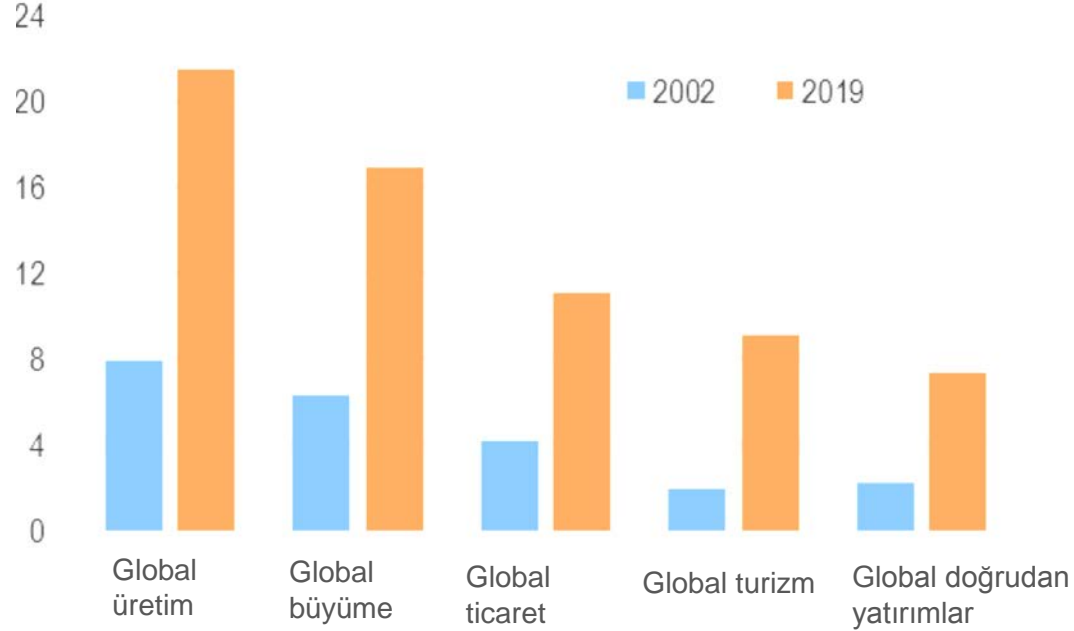
## KOVID-19 Sonrası Revize Edilen Büyüme Tahminleri



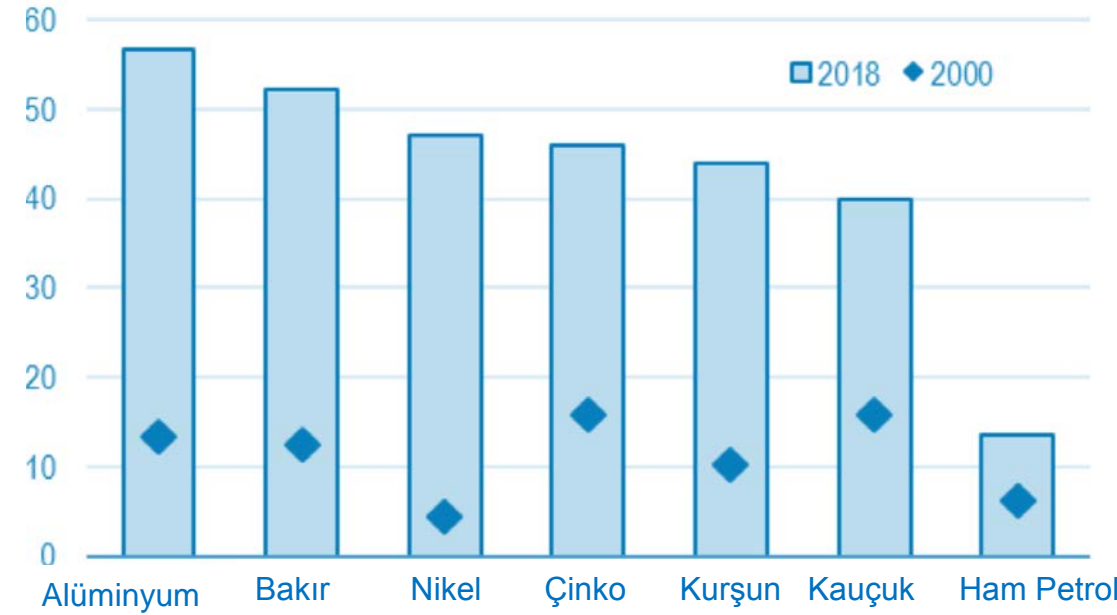


## ÇİN'E BAĞIMLI DÜNYA!!! İKAMESİZ ÇALIŞAN EKONOMİ...

### Çin'in Dünya Ekonomisindeki Giderek artan yeri



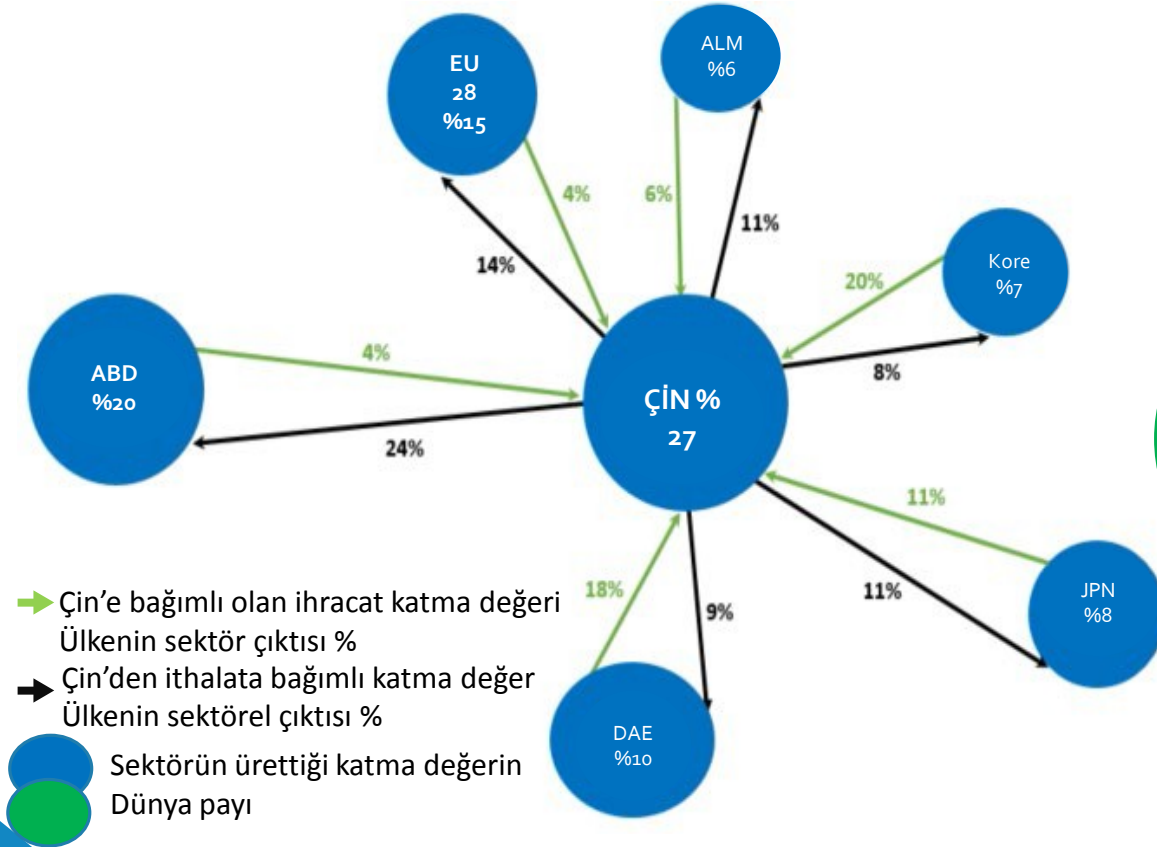
### Çin'in Global Emtia Talebindeki yeri



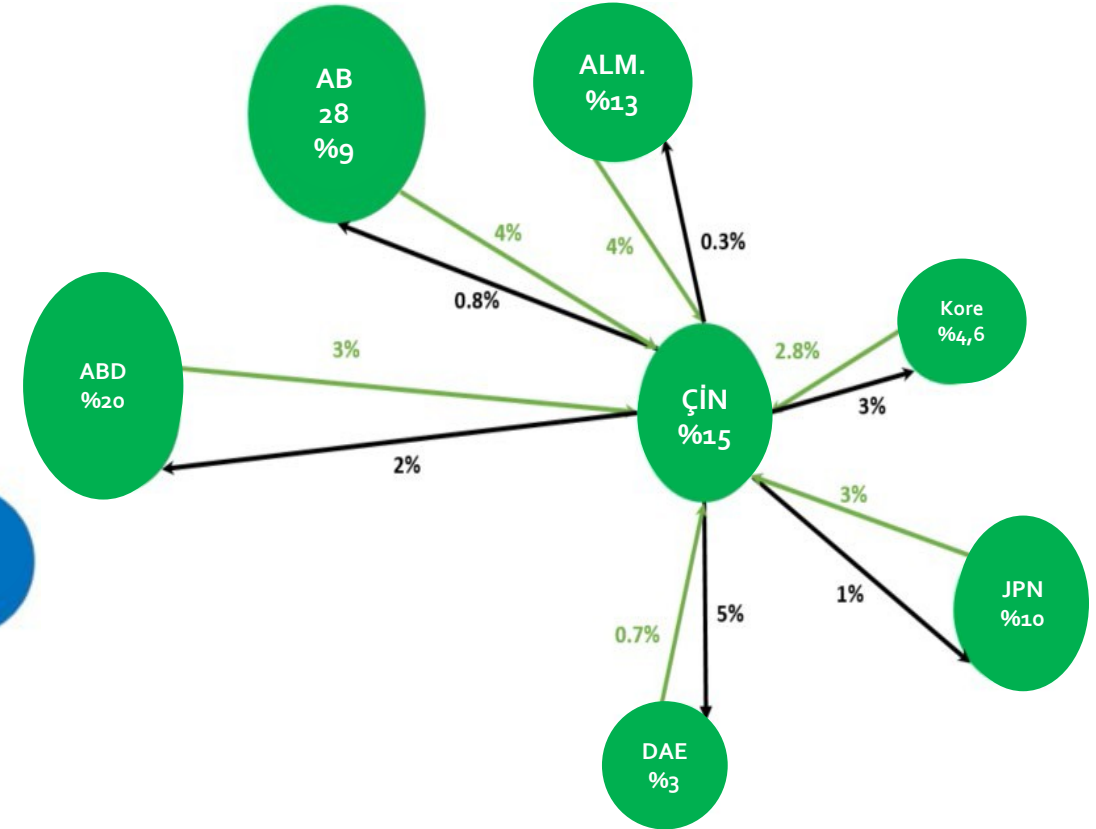
Bu gelişmelerin diğer ülkeler için olumsuz sonuçları, küresel tedarik zincirlerinde aksama, ithal mal ve hizmetlere yönelik nihai talep zayıflaması ve daha geniş uluslararası turizm ve iş seyahatlerinde bölgesel düşüşler şeklinde oldu. Finansal riskten kaçınma arttı. ABD'nin 10 yıllık faiz oranı rekor bir düşük seviyeye düşerken ve hisse senedi fiyatları keskin bir şekilde düştü. Emtia fiyatları düştü ve iş ve tüketici güveni azaldı.

# ÇİN VE TİCARİ PARTNERLERİ ARASINDAKİ KATMA DEĞER BAZLI AKIŞIN BOZULMASININ GETİRECEĞİ ZİNCİRLEME KAYIPLAR

Bilgisayar, elektronik ve sair ekipmanlar sektörleri



Taşımacılık ve bağlı sektörler



DAE: Dynamic Asian Economies: Hong-Kong, Filipinler, Malezya, Singapur, Tayland, Vietnam Singapur, Vietnam.

# ÖNLEMLER ETKİLERİ ve SONUÇLARI

# ÖNLEMLER ve KARŞILIKLARI

## Kontaminasyonu önlemek

## Birinci derece hasar

## İkincil Sonuçları



## Ekonomik konulara yönelik politika seçenekleri ve olası etkileri-sonuçları

HALKA YÖNELİK POLİTİKALAR

FİRMALARA YÖNELİK POLİTİKALAR

MAKRO POLİTİKALAR

Sağlık sektörüne daha fazla kaynak aktarımı

En fazla etkilenen sektörlerin vergi ödemelerinin tüm yıla yayılan ertelemeleri

Bankacılık sistemine nakit enjekte edilmesi

İhtiyaç sahipleri ve dar gelirliler için geri ödemesiz sosyal yardımlar

Firmalara likidite aktarımı ve kredilerin koşullarının iyileştirilmesi

Para politikasının aşırı piyasa koşullarına tepki vermesini sağlamak

Kısa dönem çalışma ödenekleri

Firmaların kamuya olan borçlarının silinmesi ya da taksitlendirilmesi

Piyasa dengeleyici mekanizmaların çalıştırılması ve kamu yatırımlarının artması

## DÜNYA'DA ALINAN ÖNLEMLER: Önce atlatalım sonra hasarı tamir edelim!

### Finansal paketlerin ortak noktaları şunlardır:

1. Sağlık sistemlerinin acil ihtiyaçları ve orta vadede virüse karşı önlem geliştirilmesi için sisteme parasal kaynak aktarılması.
2. Yavaşlayan (hatta durma noktasına gelen) ekonomik faaliyetler nedeniyle zor duruma düşen firmalara kaynak aktarılması. Bu aktarım hem kredi ve hibeler şeklinde acil nakit transferi hem de vergi, prim, masraf ve hatta kiralara ertelenmesi şeklindedir.
3. İstihdamı korumak adına özel düzenlemelere gidilmesi, belli bir gelir düzeyinin altındaki bireylere yönelik kaynak aktarma yolları da yaratılması
4. Piyasaya yüksek miktarda para enjekte edilmesi hatta para basma yoluna gidilmesi.

Bu yollarla piyasaya zerk edilecek olan çok yüksek miktarların yaratacağı (enflasyon gibi) makro ekonomik yan etkiler şimdilik kesinlikle göz ardı edilmektedir.

Siyaset ve diğer makro karar alıcılar düzeyinde, ekonomik sistemin paralize olmaması için “mümkün olan her şey ve daha da fazlasının yapılması” yönünde müthiş bir kararlılık olduğu gözlenmektedir. Bu kararlılık sayesinde piyasalara ve topluma hâkim olan korkunun yerini güvene bırakacağı umulmaktadır.

## DÜNYA'DA ALINAN ÖNLEMLER

### Finansal paketlerin ortak noktaları şunlardır:

AB ise, bizzat fon sağlamanın yanı sıra, çok önem verdiği bütçe, devlet yardımları ve maliye kurallarına çok ileri bir esneklik getirmek suretiyle üye ülkelere yardımcı olmaya çalışmaktadır.

AB destekleri şu başlıklar altında sınıflandırılabilir;

1. Doğrudan hibe veya vergi indirimi.
2. Banka kredileri için garanti verilmesi.
3. Faiz oranlarını düşürecek doğrudan destekler (özellikle KOBİ'lere yönelik).

Reel ekonomiye yönelik destekler bankacılık sistemi aracılığıyla verilecektir ancak desteklerin bankaya değil kredi müşterilerine ait olduğu özellikle vurgulanmaktadır.

## DÜNYA'DA ALINAN ÖNLEMLER

### Almanya

1. Almanya, şirketlerine destek olmak için en az 550 milyar avro tutarında, (II. Dünya Savaşı'ndan bu yana en büyük) bir ekonomik paketi devreye sokmuştur.
2. Bu tutar 2008 Ekonomik Krizindeki 500 milyar avroluk paketten büyüktür. Bu kapsamda işyerlerini ayakta tutmak için "sınırsız" kredi imkânı yaratılmaktadır.
3. Şirketlere mali yardımlarda önce kefaletler ve Alman Kalkınma Bankası (KfW) üzerinden krediler ödenecektir.
4. Sadece şirketler değil çalışanlara yönelik, istihdamı korumayı hedefleyen önlemler de aynı anda devreye sokulmuştur.
5. Kısa vadeli ödeme sorunlarında şirketlere acil krediler sağlanacak ve kısa mesai parasında da kolaylık sağlanacaktır. 38 saatlik normal haftalık mesaiden daha az süreli çalışma anlamındaki kısa mesai parasının kolaylaştırılması yasası ise aynı gün parlamentoda oy birliğiyle onaylanmıştır. Yasaya göre, çalışanların yüzde 10'unun kriz nedeniyle işini kaybetme tehlikesi olan iş yerleri, nisan ayından itibaren İş Ajansı'na kısa mesai başvurusunda bulunacaktır. İş Ajansı, kısa mesai çalışanların net maaşının yüzde 60'ını, çocuklu olanların yüzde 67'sini ödeyecektir. Ayrıca tüm sosyal sigorta primleri İş Ajansı tarafından karşılanacaktır. Bu uygulamaya kiralık işçiler de dâhil edilecektir.

Gerekirse Almanya'nın "kara sıfır" diye tabir edilen ve yeni borç almama stratejisini temel alan sıkı bütçe politikasını askıya alması tavsiye edilmektedir. Şirketlerde satışların düşmesi ve üretim kesintileri nedeniyle oluşabilecek likidite darboğazından kaçınmak için hükümete ne gerekiyorsa yapması çağrısında bulunulmuştur.

Gelir vergisi, kurumlar vergisi vb. faizsiz olarak ertelemesinin uygulanabileceği kaydedilmiştir.

Almanya'nın birleşmesinden bu yana uygulanan dayanışma vergisinin de kısmen sonlandırılması tavsiye edilmiştir.



## DÜNYA'DA ALINAN ÖNLEMLER

### Fransa

1. Vergi yükümlükleri ve sosyal masraflarla birlikte banka vadelerinin ertelenmesi ve banka kredilerine karşılık 300 milyar avroluk devlet garantisini içeren istisnai bir sistem devreye sokulmaktadır.
2. Bu çerçevede içinde 45 milyar acil yardım, 32 milyar vergi ve sosyal güvenlik desteği ve önümüzdeki bir ay içinde şirketlere yönelik olarak kullanılması ön görülen 2 milyarlık dayanışma fonu da yer almaktadır.
3. Küçük şirketler için –mevcut durum sürdüğü müddetçe– su, gaz veya elektrik faturaları kiralalarıyla birlikte askıya alınacaktır. Bu şirketler için sosyal güvenlik katkıları ve vergi yükümlülüklerine dair ödeyecekleri hiçbir meblağ söz konusu olmayacaktır.
4. Hiç kimse gelirsiz kalmaması diye kısmi işsizlik sistemi çok ileri seviyede genişletilecektir.
5. Girişimci, esnaf ve zanaatkarlar için, devlet tarafından finanse edilen bir dayanışma fonu oluşturulacaktır.

## DÜNYA'DA ALINAN ÖNLEMLER

### Korona virüs (COVID-19) AB Tedbirleri / Maliye Bakanları Toplantı Sonuçları

1. Avrupa Komisyonunun ön tahminleri, ekonomiye toplam mali desteğin oldukça büyük olacağını göstermektedir. Şimdiye kadar kamu garanti planları ve ertelenmiş vergi ödemeleri ile GSYİH'nin en az yüzde 10'unu oluşturan likidite sağlama taahhüt edilmiştir.
2. Ulusal düzeyde her ülke kendi durumunun gerektirdiği ölçüde aşağıdaki geçici önlemler alacaktır;
3. Karantina ve tedavi hedefleyen acil harcamalar için ve sivil koruma sistemleri için yeterli kaynak sağlanacaktır.
4. Ciddi aksaklık ve likidite sıkıntısı çeken firmalara, özellikle de KOBİ'lere, ulaştırma ve turizm de dâhil olmak üzere likidite desteği sağlanacaktır. Buna vergi önlemleri, şirketlerin borçlanmasına yardımcı olacak kamu garantileri, ihracat garantileri ve kamunun ihale sözleşmelerinde gecikme cezalarından feragat etmesi dâhildir.
5. Etkilenen işçilere, kısa süreli iş desteği, hastalık ücretinin ve işsizlik yardımlarının uzatılması ve gelir vergisi ödemelerinin ertelenmesi de dâhil olmak üzere istihdam ve gelir kayıplarından kaçınma desteği sağlanacaktır.
6. AB düzeyinde koordineli olarak alınan tedbirler ulusal önlemleri destekleyecektir.

## DÜNYA'DA ALINAN ÖNLEMLER

### Korona virüs (COVID-19) AB Tedbirleri / Komisyon Kararları

1. Komisyonun sağlık sistemlerine, KOBİ'lere, işgücü piyasalarına ve ekonominin diğer savunmasız kısımlarına yönelik 37 milyar avroluk bir "Korona Müdahale Yatırım Girişimi" ve 28 milyar avro tutarında yapısal fonu hemen kullanılabilir kılma kararı alınmıştır.
2. Komisyon ve Avrupa Yatırım Bankası (AYB) Grubu'nun, AB bütçesi ile desteklenen 100.000 Avrupalı firma için 8 milyar avroya kadar işletme sermayesi kredisi kullanma girişimi ortaya atılmıştır.
3. Ayrıca, Komisyon ve AYB Grubunun bu tutarı 20 milyar avroya çıkarma çabaları desteklenmektedir ki bu da 150.000 firmaya ulaşılmasını sağlayacaktır.
4. AYB Grubunun, KOBİ'ler için ek yatırım maksatlı harcamalarda 10 milyar avroluk katalizör para sağlamasını ayrıca AB bütçesi tarafından desteklenen ikinci 10 milyar avroluk bir fon yaratılmasını da hızlandırması sağlanacaktır.

# OLASI SENARYOLAR / SIMÜLASYONLAR

2020'nin ilk çeyreğinde Çin'deki salgının zirve yaptığı dönemde ekonomik etkiler diğer ülkelerde görece daha hafif ve sınırlıydı.

### **Bu veriden hareketle ilk aşamada beklenen senaryo:**

Küresel büyümenin yaklaşık yüzde 1 oranında azalmasıdır.

Bu da aslında Kasım 2019 Ekonomik Görünümü'nde beklenenden daha yüksek bir noktaya işaret etmektedir.

Buna göre, dünyanın yıllık küresel GSYİH büyümesinin 2020'de bir bütün olarak% 2,4'e düşeceği tahmin edilmektedir.

2019'da zaten% 2.9'luk zayıf bir ivme ile artan dünya ekonomik büyümesi, 2020'nin ilk çeyreğinde muhtemelen negatif bir seyir izleyecektir.

Çin ile ilgili beklentiler, bu yıl büyüme% 5'in altına düşerek belirgin bir şekilde revize edildi .

2021'de% 6'nın üzerine çıkarak, çıktı kademeli olarak daha önce öngörülen seviyelere geri döndüğünde salgının sebep olacağı hasarın ancak 2022 üçüncü çeyrekte tamamen onarılacağını gösterir. .

2003'teki SARS salgını gibi geçmişte benzer dönemlerle karşılaştırıldığında, küresel ekonomi önemli ölçüde Çin'e bağımlı hale geldiği için ve Çin küresel üretim, ticarete çok daha büyük bir rol oynadığından, turizm ve emtia piyasaları başta olmak üzere en iyimser senaryoda dahi diğer ülkelere ekonomik yayılımların Çin kaynaklı bu şoktan kolaylıkla kurtulması söz konusu değildir.

Salgının zirvesi kısa ömürlü olsa bile, üretim ve talep önümüzdeki birkaç ay içinde toparlanacak dahi olsa 2020 yılında küresel büyüme üzerinde önemli bir baskı oluşturaacağı kesindir.

COVID-19 salgını öncesindeki veriler yukarıda sıralanmıştır. Zaten kırılğan bir süreçteki global ekonomi bu kez aşağıdaki sorunlar ile 2020 yılını tamamlamaya çalışacaktır:

Finansal koşulların ağırlaşması

Para politikalarının güvenilirliğini yitirmesi

Ticaretin canlanabilmesi için yeniden sınırların açılması

Sosyal huzursuzluk ve grevler

Aşırı kaldıraçlı şirket bilançoları.....

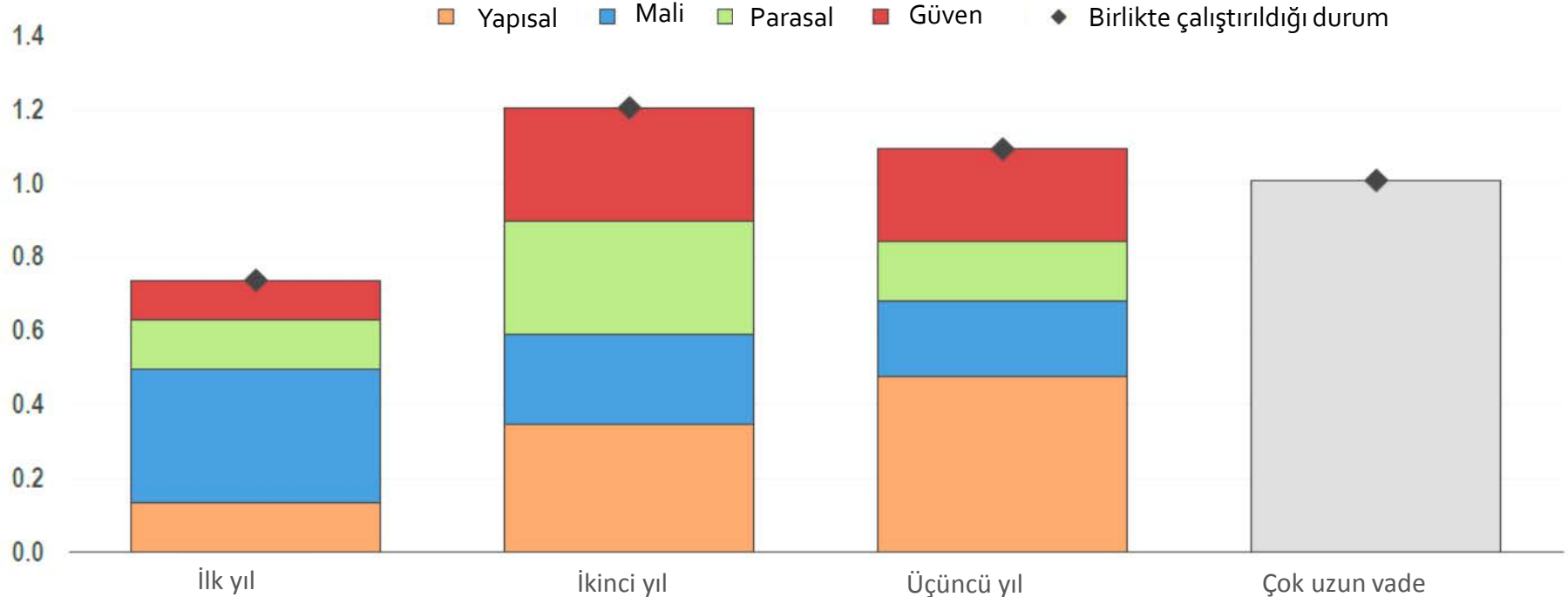
Politikalar arasındaki koordinasyon ve kurumlar arası senkronizasyon en etkili uyarı mekanizması olacaktır!!!

### BAZ SENARYO:

Tüm G20 ekonomileri ile eş zamanlı olarak maliye, para ve yapısal politikalarda değişiklikler yapar. Ülkeler, üç yıl boyunca GSYİH'nın% 0,5'i kadar borçla finanse edilen kamu harcamalarını üstlenir; para politikası, politika faiz oranları sıfırın üstünde (Japonya, Fransa, Almanya ve İtalya hariç tüm ülkeler) ve üretkenliği artıran yapısal reformları yükselten faktör verimliliğine yatırım yapılır ve bu verimliliğe sahip ekonomilerde yatırım alanları daha uygun ve güvenli hale gelir.

Beş yıl sonra kalıcı istikrar sağlanır.

Güven, iki yıl boyunca yatırım ve özkaynak riski priminde 50 baz puanlık bir azalma ile modellenmiştir



## Domino senaryosu: koronavirüs salgınının potansiyel ekonomik etkisi

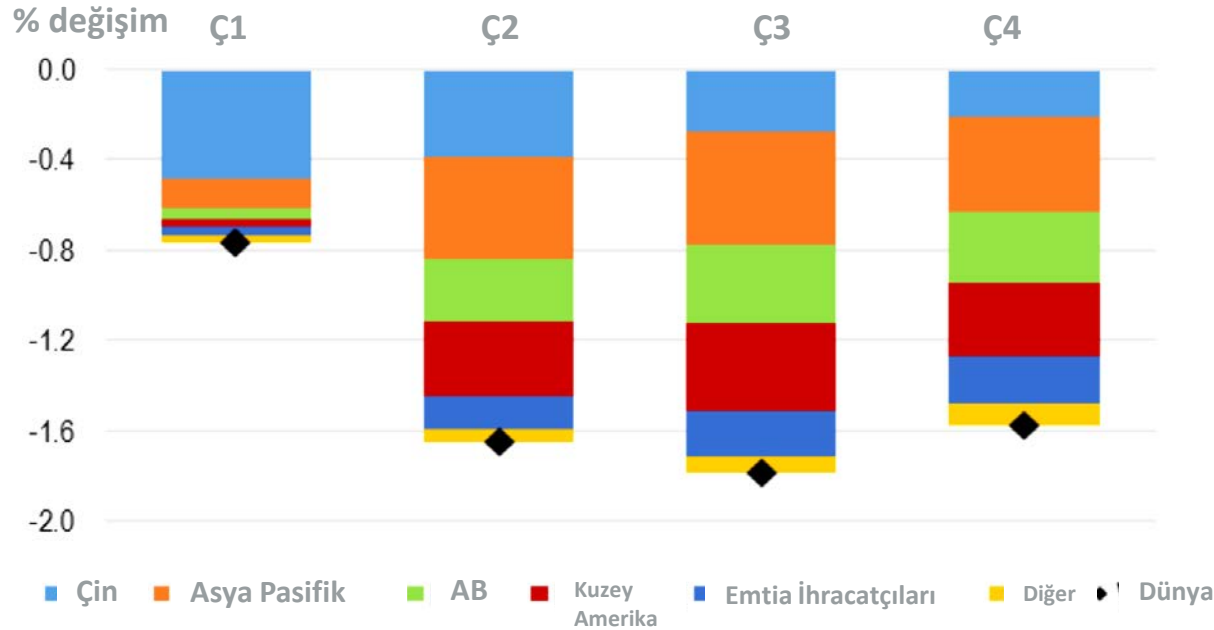
İlk panel, şokun GSYİH seviyesindeki düşüşe etkisini göstermektedir.

İkinci panel, farklı bölgelerin ve ülkelerin küresel GSYİH'daki düşüşe katkıları.

Emtia ihracatçıları Arjantin, Brezilya, Şili, Rusya, Güney Afrika ve diğer OECD dışı petrol üreten ekonomiler.

Dikkate alınan büyük şoklara bir bakış açısı, küresel mali kriz sırasında meydana gelen değişimlerle sağlanır. O zamanda, OECD ekonomilerinde iç talep 2008 ile 2009 arasında yüzde 3 cent azalmıştır

### Bu senaryonun Dünya GSYİH'na etkileri



Bu aşağı yönlü risk senaryosudur, Çin'de virüsün patlak vermesi durumunda olası etkileri göz önünde bulundurularak genişlemesi ve Asya-Pasifik bölgesi ve 2020'de kuzey yarımkürede gelişmiş ekonomileri de etkilemesidir. Bu durumda, talebin önemli ölçüde azalması muhtemeldir. Bu senaryoda etkilenen ülkeler küresel GSYİH'nın% 70'inden fazlasını temsil etmektedir (PPP açısından).

Hareket kısıtlamalarının kapsamı her yerde eş zamanlı gevşetilmeyecektir, ekonomik etkilerin çoğu güven endekslerinde ciddi bir kayıp, yüksek belirsizlik ve seyahatte (gönüllü) kısıtlamalar ile turistik, Ticari ve sportif etkinliklerin hepsi harcamaları azaltacaktır. Güven uzun süre yerine gelmeyecektir.



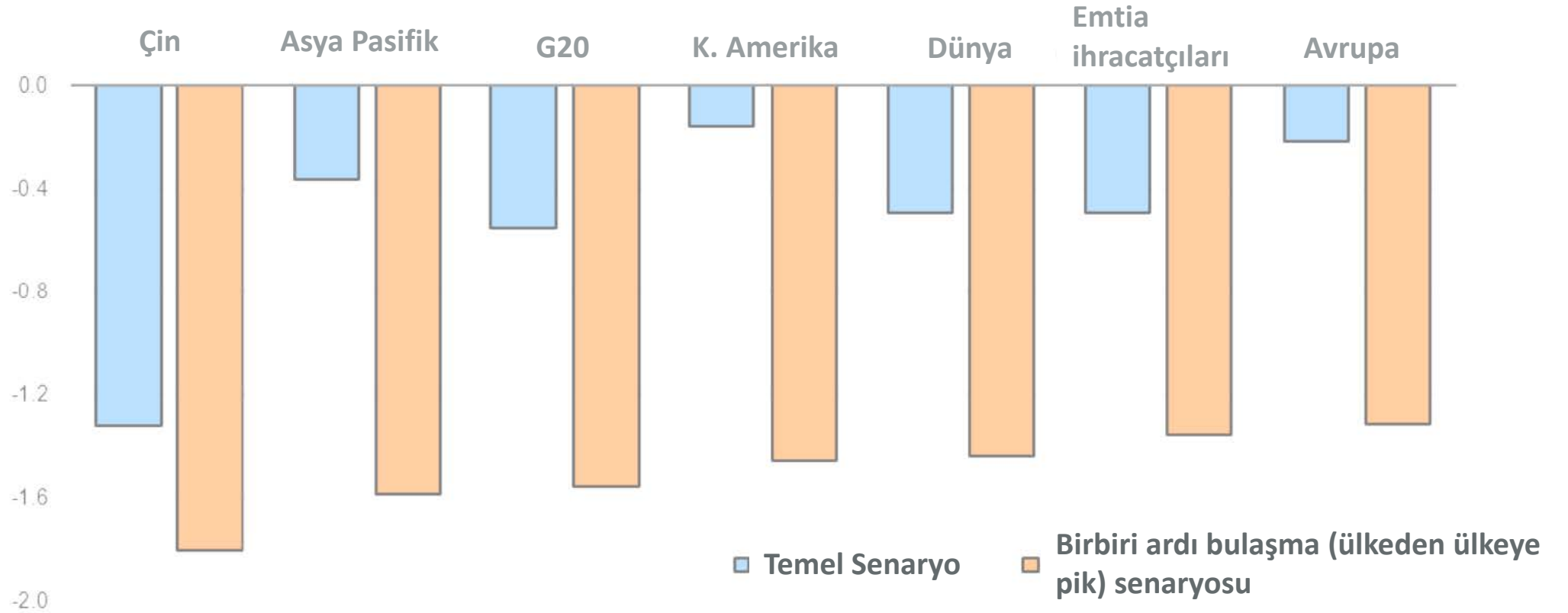
## Küresel büyüme bu yıl zayıflayacak ve 2021'de yavaş yavaş toparlanacak

Büyüme beklentileri çok belirsiz. Tahminler, salgının 2020'nin ilk çeyreğinde Çin'deki zirvesini kaybetmesi, ikinci çeyrekte kademeli olarak toparlanmasıyla birlikte ticari genişlemeye geçmesi yönünde.

Küresel finansta son zamanlardaki belirgin bozulma ile birlikte koşullar ve artan belirsizlik, bu yılın başlarında küresel GSYİH büyümesini baskı altına alacak, hatta 2020'nin ilk çeyreğinde sıfırın altına bile itebilir. COVID-19 etkileri yavaş yavaş azalsa bile 2020 yılına kadar, varsayıldığı gibi, açıklayıcı simülasyonlar, küresel büyümenin bu yıl yüzde 0,5 puan düzeylerine ancak ulaşabileceği yönünde.

Diğer ülkelerde yeni virüs vakaları da varsayıma eklenince her yeni ülkenin pik noktasının birbirini takip edeceği açıktır. Yani bir ülkede etkileri yavaşladığında sırada başka ülkeler de olacaktır. Bu nedenle simülasyon düzensiz ve kapsayıcı veri setlerinin ard arda dizilmesi şeklinde yapılmaktadır.

## Her İki Senaryonun Bölgelere Göre GSYİH Büyümesine Etkileri

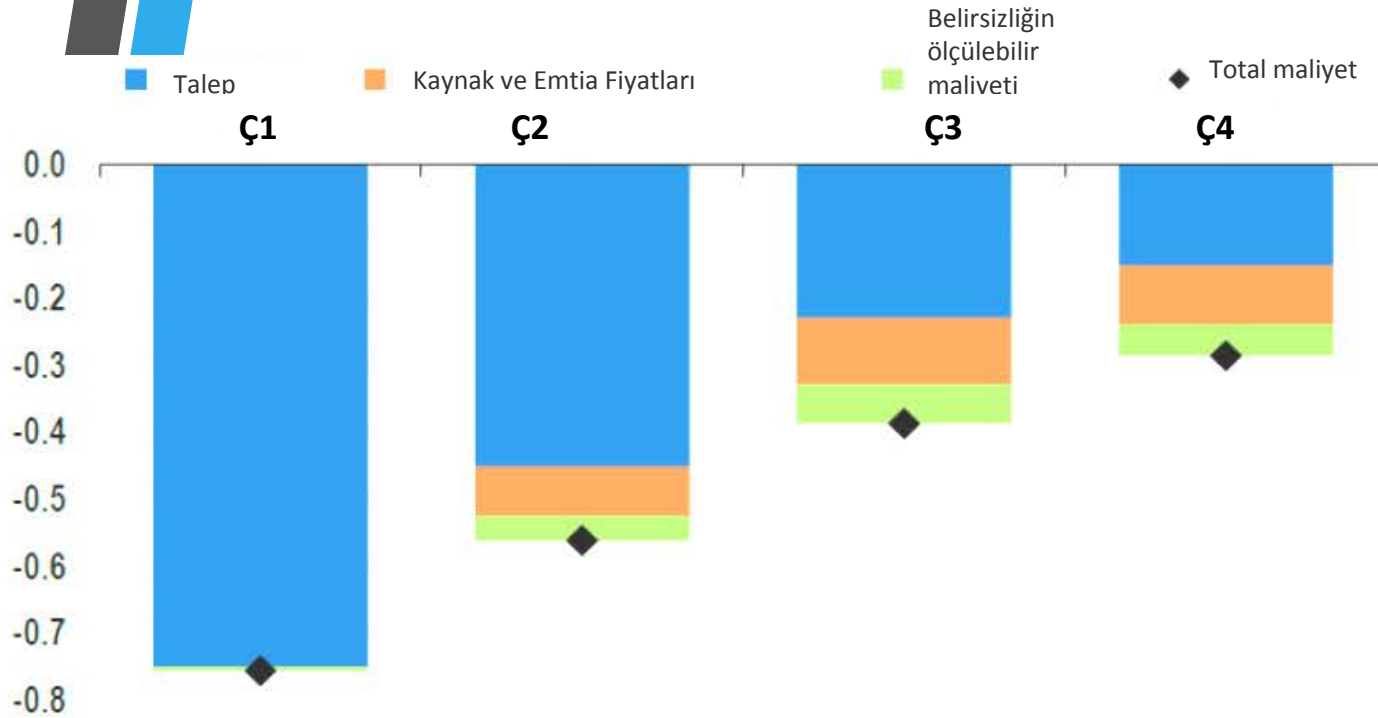


Zayıf iç talep, düşük emtia ve hisse senedi fiyatları ve yüksek belirsizlik etkilerinin simüle edilmiş etkisi: Temel senaryo

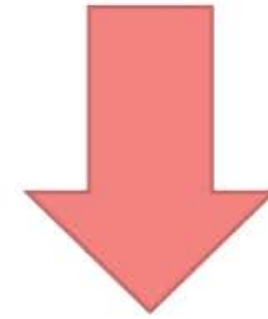
Çin merkezli virüs salgını; Asya-Pasifik bölgesinin diğer bölgelerinde salgının belirgin şekilde yayılmasıyla daha geniş bulaşma senaryosu,

Avrupa ve Kuzey Amerika. Uygulanan şokların tüm detayları için Kutu 1'e bakınız. Emtia ihracatçıları arasında Arjantin, Brezilya, Şili, Rusya, Güney Afrika ve diğer OECD dışı petrol üreten ekonomiler.

## Orta Şiddette Salgın Senaryosu



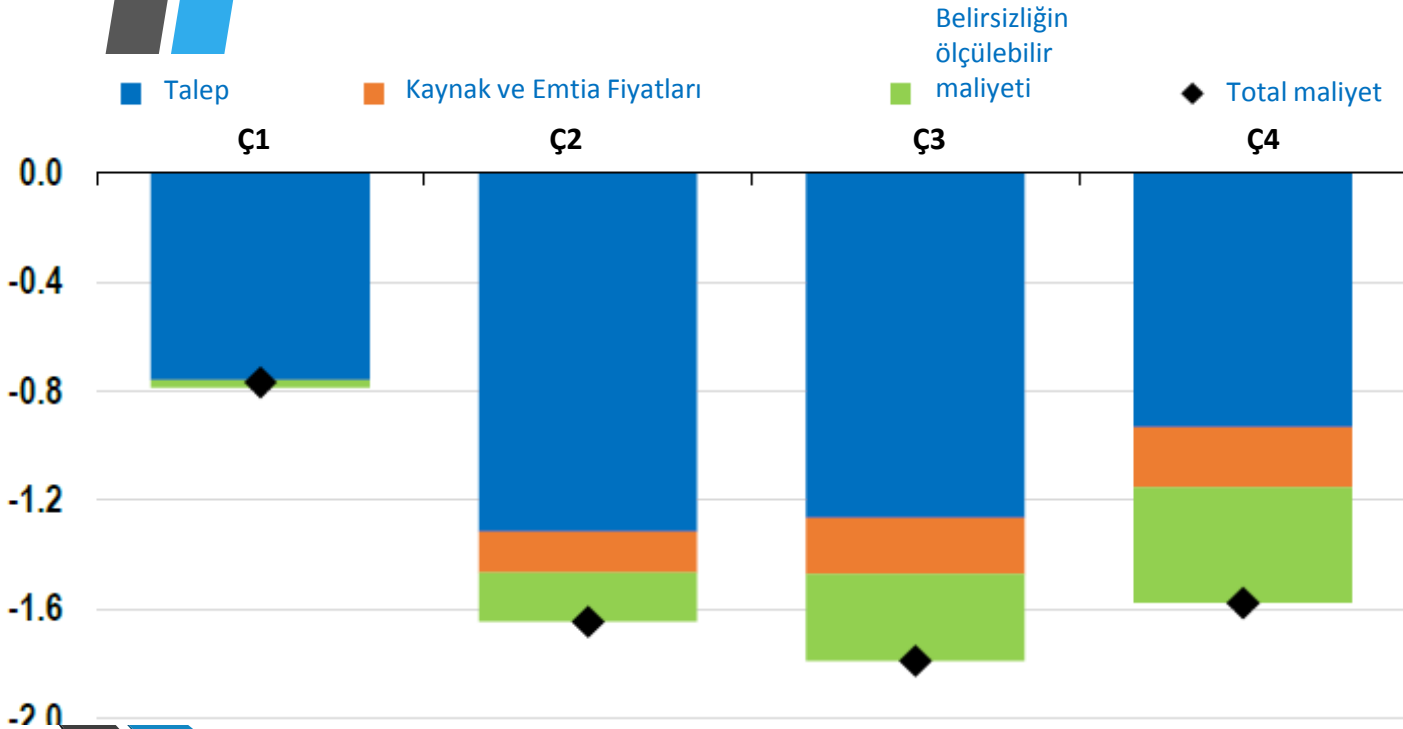
Tüm bu maliyetlerin 2020 Global büyümesine etkisi



**0.5%**

Çin talebindeki düşüşün önemli maliyetleri olacak  
Önce talep, ikinci çeyrekte emtia ve kaynak fiyatları, üçüncü çeyrekte yatırımların belirsizlik nedeniyle ertelenmesinin maliyeti ve dördüncü çeyrekte ise tekrarlayacak nakit krizi

## Yüksek Şiddette Salgın Senaryosu



Tüm bu maliyetlerin 2020 Global büyümesine etkisi



**1.5%**

Salgın Asya-Pasifik ve Kuzey Yarımküre'ye yayılırsa maliyetler çok daha yüksektir

**DÜNYA BANKASI KOVID-19 SENARYO SİMÜLASYONU**  
**ASYA KALKINMA BANKASI KOVID-19 SENARYO SİMÜLASYONU**

## DÜNYA BANKASI TARAFINDAN HAZIRLANAN KORONA VİRÜS SENARYO ANALİZİNDE; ÜÇ SENARYO-MODEL ÜRETİLDİ

1. VİRÜSÜN HAFİF ŞİDDETE GEÇMESİ
2. VİRÜSÜN ORTA ŞİDDETE GEÇMESİ
3. VİRÜSÜN AĞIR ŞİDDETE GEÇMESİ

Her şiddet düzeyine göre dünya gayrisafi milli hasılası ve büyüme oranları revize edildi.

	GSYH, % değişim		
	VİRÜS ETKİSİ		
	Orta	Hafif	
	Şiddetli	şiddette	şiddette
Avrupa ve Orta Asya	-10	-5	-2
Doğu Asya	-8,9	-3,7	-0,8
Ortadoğu ve Kuzey Afrika	-7	-3	-1
Güney Asya	-5	-2,1	-0,7
ABD	-3	-1,8	-0,7
Dünya	-5	-2	-0,8

# VİRÜS ORTA ŞİDDETE SEYRETSE BİLE GLOBAL ÜRETİMDEKİ DÜŞÜŞ TOPARLANMA SÜRESİNİ UZATACAKTIR.

## VİRÜS HAFİF ŞİDDETE SEYREDERSE....

Virüs, dünya üzerindeki popülasyonun yüzde 30'una bulaşır ve her bir kişi ortalama 10 iş günü kaybeder. Böylece virüsün global büyümeye olan maliyeti % 0.8 ile % 1 gibi bir oranda yansır. Ancak bu durum bile 2020 global büyüme öngörülerinin dörtte bir oranında azalması demektir. Böylesi bir durum, 2008 finansal krizindeki daralma ile aynı sonuçların yaşanması anlamına gelir.

## VİRÜS ORTA ŞİDDETE SEYREDERSE...

Virüs Dünya üzerinde her iki kişiden birine bulaşır ancak ölümle sonuçlanma virüsün yaşam seyri nedeniyle düşer. Böylece sadece 10 ila 21 günlük işgücü kaybı yaşanır.

Global büyüme oranında % 2'lik bir kayıp yaşanır.

Orta şiddetli geçen senaryoda en fazla etkilenecek bölgeler Avrupa ve Orta Asya'dır.

Avrupa'da piyasayı rahatlatmak adına daha fazla faiz indirimi imkânının bulunmaması ve ekonomik kriz içindeki İtalya nedeniyle AB'nin ekonomik büyüme oranlarında oldukça sert düşüşler görmek kaçınılmaz olacaktır. Global ekonomideki ortalama kayba karşın bu senaryoda Avrupa'nın %5 ila 6'lık kaybı ortaya çıkabilir.

Özellikle hizmetler sektörü ve eğitim ciddi kayıp yaşayacak sektörlerden.

Üretimdeki düşüşe paralel olarak ödemelerdeki aksama ve sipariş iptalleri de orta şiddetli senaryoda ortaya çıkacaktır.

## VİRÜS AĞIR ŞİDDETE SEYREDERSE...

Avrupa merkezli virüs mutasyona uğrar ve yayılım hızı artar. Çin'deki gerilemeye karşın Avrupa ve diğer kıtalarda hızlanan salgın ile global büyüme %5 oranında bir gerileme yaşar.

Orta Doğu ve Kuzey Afrika'da %7'lere varan bir daralma bu bölgelerle yapılan ticaretin ağır darbe alması anlamına gelir.

Avrupa'da hissedilen kayıp %10'lar seviyesine çıkar.

Sadece işgücü kaybı değil popülasyon kaybı ile birlikte üretimde toparlanma çok uzun zaman alır.

## Asya Kalkınma Bankası'nın virüs salgınının küresel ekonomiye etkisine ilişkin hazırladığı rapora göre;

Salgın nedeniyle gelişmekte olan Asya ve dünya genelinde ekonomik büyümenin bu yıl düşmesi öngörülmektedir.

**Buna göre; salgının 2 ay sürmesi öngörülen en iyi senaryoya göre dünya ekonomisine maliyetinin 76,6 milyar dolar, 3 ay sürmesi halinde 155,9 milyar dolar, 6 ay sürmesi halinde de 346,9 milyar dolara çıkması beklenmektedir.**

En iyi senaryoya göre, küresel GSYH'nin yüzde 0,08'lik azalma ile 76,6 milyar dolarlık kayba uğrayacağı tahmin ediliyor. Çin'in GSYH'sinin ise yüzde 0,32'lik düşüş ile 43,9 milyar dolar kaybetmesi bekleniyor.

İlımlı senaryoya göre, küresel GSYH'nin yüzde 0,18'lik küçülme ile 155,9 milyar dolarlık, Çin'in de yüzde 0,75'lik küçülme ile 103,05 milyar dolarlık kayba uğraması öngörülüyor.

En kötü senaryoya göre ise küresel GSYH'nin yüzde 0,40 azalma ile 346,9 milyar dolarlık kayba uğraması bekleniyor. Çin'in de yüzde 1,74'lük küçülme ile 236,79 milyar dolarlık kayba uğrayacağı tahmin ediliyor.

**Her 3 senaryoda da Çin'e maliyeti, oluşacak küresel maliyetin 3'te 2'sine karşılık geliyor.**



# RİSKLER ve ÖNERİLER / FIRSATLAR

## RESESYON SONRASI GLOBAL BORÇ KRİZİ OLASILIĞI!!!

### DÖRT AŞAMADA GLOBAL BORÇ KRİZİNE GEÇİŞ:

1. Virüsün kontrol altına alınma sürecinin uzaması; düşük faizlerin bankaların kârlarını ciddi oranda düşürmesiyle kârlardaki ve borsadaki gerilemeler, bankaların borç verme noktasında daha da isteksizleşmesine neden olacaktır.
2. Buna bağlı olarak reel ekonomide işten çıkartmalar artmaya, ücretler düşmeye, tüketici talebi gerilemeye devam ederek, borçların servis edilmesini daha da zorlaştıracaktır.
3. Bu da bankaların isteksizliğini daha da arttırır ve bir kısır döngü oluşmaya başlar.
4. Bu kısır döngünün; büyük borç yükünü borç krizine, bunun sonucunda da sert bir resesyona dönüştürme ihtimali söz konusu olacaktır.

## TÜRKİYE’NİN İYİ DEĞERLENDİRMESİ GEREKEN BİR DÖNEMEÇ!

1. Çin’de virüsün yayılma hızı ciddi oranlarda düştü. Çin ekonomisindeki toparlanma Türkiye’ye olumlu yansıyacaktır.
2. Dünya ihracatında Çin ile rekabet edilen kalemlerde Türkiye avantajlı bir konuma gelecektir.
3. Petrol talebindeki azalışa paralel olarak düşen petrol fiyatları Türkiye’nin enerji maliyetlerinde orta ve uzun vadede azalmaya neden olacaktır.
4. Türkiye düşük faiz politikasını benimserken virüs nedeniyle eş zamanlı olarak dünya merkez bankaları da genişlemeci para politikasına geçerek faiz indirimlerine başladı. Bu durum, Türk lirası üzerindeki baskıyı azaltacaktır.

FED’in faiz indirmesinin diğer gelişmekte olan ülkelere olduğu gibi Türkiye’de de sonuçları bakımından olumlu bir beklentisi ve algısı olsa da, FED’in her faiz indiriminin Türkiye için iyi haber olduğunu ifade edemeyiz. **Zira risk iştahının çok azaldığı ve ABD tahvillerine olan güvenin bile azalıp piyasaların nakde geçmek istedikleri bir ortamda FED’in piyasalara sürdüğü paranın gelişmekte olan ülkelere gelmesini beklememek için henüz erken görünüyor. Ancak uzun vadede piyasalardaki panik havası yatışıp yeni bir “bol para” dönemine girdiğimizde, bu durum Türkiye lehine olabileceği ihtimalinden bahsedebiliriz.**

## **Merkez bankaları faiz indirdikçe Türkiye büyüme odaklı kararlarında uzun vadede daha az riskli bir konuma gelecektir.**

- 5. AB'nin ihracatımızdaki payı %48 düzeyinde. Ancak virüs nedeniyle yaşanacak talep daralması ya da arz-talep daralmasıyla yaşanabilecek bir ikiz şok bu kez temel sektörlerde çok daha hızlı bir üretim seyrine geçmemizi mecburi kılacaktır.**
- 6. En fazla ihracat yaptığımız ülkelerde (Almanya, Irak, İngiltere, İtalya, ABD) üretimde yaşanacak kayıplar, yeni siparişlerin ithalat ile kompanse edilmesinin önünü açacaktır. Çin'in ekonomik toparlanma sürecine rağmen sosyal algının uzun vadede değişmeyecek olması Türkiye'yi düşük maliyetli yeni üretici olarak görme eğilimini artıracaktır.**
- 7. Çin, toparlanma sürecinde hızlı üretim ve stok ile fiyat kırma politikasına giderse bu kez ithalatta bağımlı olduğumuz girdi üzerinden yeni bir üretim politikasına gitmemiz mecburi olacaktır.**
- 8. Ayrıca düşük fiyattan piyasaya girecek Çin mamulleri ile rekabet edebilmek için ölçek büyüklüğünün yüksek oranda üretime hazır olması gerekecektir.**

**9. Bilhassa gıda sektöründe yaşanacak talep artışında Türkiye'nin Çin'e nazaran dünya tüketim algısındaki olumlu imajını bu noktada iyi değerlendirmek gerekecektir.**

**Ülkemizde gıda ve tarım anlamındaki stoklar her ne kadar iç pazar için yeterli olsa da virüsün yayılım sürecini iyi kestirmek ve sadece iç Pazar için değil dünya pazarı için de ihracatçı konuma yükselmek adına başta gıda olmak üzere konvansiyonel sektörlerdeki üretim hacmimizi artırmaktan başka çözüm görünmemektedir.**

10. İthalat yönünde alınacak bir yol, virüsün etki alanı içinde hem risklidir hem de kapanan sınırlar ile kısa vadede mümkün görünmemektedir. İç üretime yönelmek ve ithal girdiyi milli üretim ile dengelemek bu aşamada en iyi çözüm gibi durmaktadır.

11. Yatırım anlamında ise yabancı yatırımcı kendi naktini değerlendirmek ve ülkesi için güvenli alanlarda üretim gerçekleştirmek için uygun maliyetli ve nispeten virüsten daha az etkilenmiş bölge ve ülkeleri tercih edecektir. 12. Bu aşamada Türkiye'deki üretim alanlarının ve işletmelerin işgücü kaybı yaşamadan üretimi aksatmaması virüs sonrası dönemde sürecin negatif etkilerini en az şekilde hissetmek adına hayati önem taşımaktadır.

13. En fazla ithalat yaptığımız ülkelerde (Rusya, Çin, Almanya, ABD ve İtalya) yaşanan kriz bize girdide milli üretimi zorunlu hale getirecektir.

14. Dünya ulusal ekonomilerini korumak adına kapanırken biz, talebi karşılamak üzere şartları ve standartları belirlenmiş; her türlü altyapısı hazır ve işgücünün de sterilize bir ortamda yaşayacağı üretim üsleri kurmaya yönelmeliyiz.

**UNUTMAMALİYİZ! BU TÜR KRİZLER TEKRARLANABİLİR...**

# KOVID-19 KRİZİ ÖNCESİ MÜSİAD TARAFINDAN YAPILAN ÖNGÖRÜLER UYARILAR

TARİH: 21 ARALIK 2019 CUMARTESİ  
MÜSİAD YÜKSEK İSTİŞARE HEYETİ TOPLANTISI

2020 ÖNGÖRÜLERİ RAPORU SUNUM NOTLARI

- Görünen o ki 2020 global resesyon yılı olacak ve emtia krizi en üst düzeye çıkabilir.
- ABD seçimleri aslında İngiliz Kraliyet Gücü ile ABD sermayesinin savaşı olacak. Bu savaşta Boris Jhonson bile kaybedebilir. Yani Brexit'in harcadığı üçüncü lider olur. Ancak Demokratların ılımlı Ortadoğu ve Çin Siyasetinin kazanacağı ağır basmaktadır.
- Negatif faiz ile savaşan AB ayrılma sürecinde yeni bir gücün doğuşuna şahitlik edecek: Fransa



- Aksi bir süreç akışı söz konusu olmazsa 2020 yılı en fazla Çin için ılımlı geçebilir. Masadaki ticaret savaşları kozu Çin'in Kuşak Yol Projesine karşılık şayet TESLA MOTOR'un tüpyol projesi ile dengelenmezse karşısındaki tek rakip Türkiye'nin başı çektiği Baharat yolu alternatif hattı olabilir. Yuan-TRY flörtünün son altı aylık değerleri ve sıkı Asya borsalarındaki gecelik işlem hacimlerimiz ve Çinlilere sattığımız gayrimenkuller ve Türkiye'den geçen ipek yolu ana tren hattı da düşünüldüğünde ÇİN-Türkiye ortaklığı 2020'nin hem en cazip hem de en tehlikeli birlikteliği gibi durmaktadır. Çünkü yolun üzerindeki İran ve Rusya bu birliğe karşı duracaklardır.
- 2020 Nükleer silahlanma açısından oldukça tehlikeli bir yıl gibi görünmektedir. Özellikle İran ve Rusya'nın nükleer silahlanmasındaki artış ve ÇİN-KORE hattındaki ABD faktörü nükleer Silahlanmadan Vazgeçme Anlaşmasından tarafların teker teker çekilmeleri de bu endişeyi beslemektedir.

- Amerika ve Çin'in başı çektiği Mars görevlerine Avrupa ve BAE'nin de eklenmesi yeni bir sektörü harekete geçirecektir. Uzay gezileri ve uzay turizmi
- Çevre kirliliğinde emisyon ölçümlerindeki yüksek oranlar ve bilhassa Kuzey kutbunda eriyen buzulların suyundan etkilenerek ölen **canlılardan alınan numunelerde daha önce rastlanmamış viral bulgular olması bu hayvanlar ile temas eden insanlarda nasıl bir etki bırakacağı ya da salgın hastalıklar riskini de beraberinde getirmektedir.**
- Tarımsal alanların giderek azalması ve dünya nüfusundaki artış hızıyla negatif şekilde ilerleyen su ayak izi göz önüne alındığında Dünya Tarım örgütü rakamları ciddi bir tarımsal emtia riskine işaret etmektedir.
- 30-60 enlemleri arasındaki su kayıpları ve toprak tabanının 20 cm2nin altına inmeye başlaması Tarımsal üretimin giderek Rusya bölgesine doğru kaymasına işaret etmektedir.
- **Dünya ecza şirketlerinin %78'inin Amerikan kökenli olması buna karşın ecza bitkilerinin %85'inin Asya topraklarında yetiştiriliyor olması yeni bir sektörel savaş tetiklemektedir: hammadde ve üretim yeri**

# 2020'de NE YAPARIZ?

## **Küresel ticaret düşerse onunla birlikte küresel ekonomi de düşer**

Büyüme durgunluğuyla baş etmek, uygulanması kolay olmayan sert hükümet politikalarının makul bir karışımını gerektirir. Ticaret gerilimlerinin çözülmesi ise, politika yapıcıların yönetmesi en kolay olan ve bu tehlikeli zamanlarda küresel büyümeye en çok ihtiyaç duyulan desteği sağlayabilecek bir katalizör olabilir.

**Uluslararası ticaret hacimleri genellikle küresel GSYİH büyümesi ile aynı oranda ya da ondan daha hızlı büyüme eğilimindedir. Dünya ticaretini izleyen Dünya Ticaret Örgütü kısa bir süre önce 2019'da küresel ticaret büyüme tahminini yüzde 2,6'dan yüzde 1,2'ye düşürdü. 2020 için, tahmin yüzde 3'ten yüzde 2,7'ye düşürüldü ki bu bile zorlu bir 2020'ye delalettir.**

*Gelecekteki ticaret faaliyetinin güvenilir bir göstergesi olarak hizmet veren toplu emtia taşımacılığına dayanan yakından izlenen bir gösterge olan Baltık Kuru Yük Endeksi, yılın ilk sekiz ayında ikiye katlandıktan sonra Ağustos ayından bu yana yaklaşık % 50 oranında düşerek küresel ticarete bir toparlanma umutlarını söndürdü.*

# 2020'de NE YAPARIZ?

**Küresel ticaret düşerse onunla birlikte küresel ekonomi de düşer**

## **DHL Küresel Ticaret Barometresi ENDEKSİ**

*En son GTB güncellemesi, ticaret akışlarının neredeyse tüm büyük ekonomilerde olumsuz etkilendiğini gösteriyor. Küresel büyümenin iki ana itici gücü olan Çin ve ABD endeksleri 50'nin altında ve düşüyor. Diğer önemli gelişmiş ekonomiler için endeksler de gerilemiş durumda ve bu durum, GSYİH büyümesinin yanı sıra ticaretteki yavaşlamanın geniş temelli doğasını yansıtmakta. Avrupa'daki büyümenin ana itici gücü olan Almanya için düşük ve azalan endeks, son çeyrekte neredeyse sıfır büyüme yaşadığı için resesyon ile flört eden bir ekonomiye işaret ediyor.*

Endeks, yedi büyük ekonomi için hem hava hem de deniz taşımacılığını kapsayan, farklı ürün kategorileri için ayrıştırılmış ticaret verilerine dayanıyor. 50'nin üzerindeki endeks değeri, ticaretteki büyümeyi gösterir ve 50'nin altındaki bir değer daralmayı belirtir.

# 2020'de NE YAPARIZ?

## Küresel ticaret düşerse onunla birlikte küresel ekonomi de düşer

Dünyadaki durgunluğa dair korku, büyük ekonomilerin hala büyümesi nedeniyle aşırı gözükebilir. Ancak, politika yapıcılara para ve maliye politikaları ile manevra yapmak için çok az yer bulunduğu ve verimlilik artışını canlandırmak için gerekli olan ürün, işgücü ve finansal piyasalarda önemli yapısal reformlar yapmakta isteksiz oldukları için riskler artmış durumda.

*Yavaşlayan ticaret büyümesi dünyadaki ekonomik sıkıntıları arttırıyor. Daha da kötüsü, ticari gerilimler ve doğurdukları belirsizlik iş güvenini ve dolayısıyla yatırım büyümesini etkilemeye devam ederlerse dünya ekonomisinde kalıcı bir iz bırakma ihtimalleri yüksek.*

## SON SÖZ YERİNE

**TARİH: 01 EYLÜL 2018**

MÜSİAD TAZELENME SÜRECİ ÖNCESİ BAŞKANLIK KÜRESEL  
EKONOMİ BİLGİLENDİRME RAPORLARI SERİSİ 4

2019-2021 ÖNGÖRÜLERİ TİCARET SAVAŞLARI RAPOR  
NOTLARI

## RAPORDAN ALINTILAR:

### ÖNSÖZ'den ALINTI:

*20. Yüzyılda ünlü kapitalist bilim adamları yolun sonuna geldiğimizi ilan ettiler. Viyana Üniversitesi'nden Joseph A. Schumpeter (1883-1950) kapitalizmin ölümünü yazdı ama hem işinden hem de itibarından edildi. Söyledikleri mantıksız bulundu ve alay edildi. Falcılıkla suçlandı. Viyanalı bu fakir adam, gelecekte UBER sisteminin nasıl işleyeceğini, insanların kitap okumaktan nasıl vazgeçip gazetelerin bile geçersiz olacağını, hesap makinesi ile başlayan ve 2. Dünya savaşında bilgisayara dönüşen o kocaman aletin, herkesin cebine sığacağını, daha önemlisi bu aletlerin üretim-ticaret ilişkisini mahvedeceğini yazdı. Yetmedi verilerle ispatladı.*

*Geleceği siyasiler değil, planlamacılar ve sistem mühendisleri inşa edecek, yeniden ulus-devletler kurulacak dedi. Kapitalizm miadını doldurdukça Asya'nın eski uygarlıklarından doğan yeni ülkeler, monarşiye ve yer yer faşizme dönecek hem de bunu demokratik yoldan yapacaklar dedi. Devletler kendi elleriyle kurdukları büyük sermayeleri yine kendi elleriyle batıracak dedi.*

.....

.....

## RAPORDAN ALINTILAR 2

Demokrasi, halkın iradesinin tecelli ettiği bir yönetim şekli değil, sadece kapitalizmin bir tuzağıdır dedi. 20. Yüzyıl'ın seçilmiş ilk faşist lideri Wilson'dur, O'nun kanatları altında yetişen Mussolini ve Hitler, dünya sermayesinin ihtiyacı olan savaş alanını yaratacak dedi. Tıpkı üniversiteden arkadaşı Kuzgun Sommary lakaplı iktisatçı Felix Sommary gibi O da tüm bunları rüyasında görmedi. Bu iki deha çocuk, devasa büyüklükte burjuva ailelerinin parasıyla eğitilmiş ve çok kritik görevlerde yer almış teknokratlardı. Büyük oyunu görececek zekâya ve yeterli veriye sahiptiler.

«Bu kadar para basmanıza gerek yok. Parayı baz alarak para basarsanız, gün gelecek elinizde değerini ve tanımını yitirmiş bir yığın kağıt kalacak. Ama yiyecek buğdayımız kalmayacak. Kapitalizmi durdurun»!



## RAPORDAN ALINTILAR 3:

### 2. BÖLÜM'DEN ALINTILAR

Çalışmanın başında yazılan kadim uygarlıklar nelerdi, hatırlayalım:

1. İskit-Hun-Selçuklu İmparatorluğu: Türk-Asya Devlet Geleneği- 5000 yıl
2. Çin İmparatorluğu: Uzak Doğu Devlet Geleneği - 6000 yıl
3. Pers İmparatorluğu: Mezopotamya Devlet Geleneği 6000 yıl
4. Emevi-Abbasi İmparatorlukları: Arap-İbrani Devlet Geleneği- 3000 yıl
5. Slav Yönetim Kavimleri: Avrasya Devlet Geleneği - 4000 yıl
6. Roma İmparatorluğu: Latin-Akdeniz (Avrupa) Devlet Geleneği 4000 yıl
7. Mısır İmparatorluğu: Afro-Akdeniz (İskenderiye) Devlet Geleneği 8000 yıl

Aradan binlerce yıl geçti ve isimler değişti. Kadim uygarlıkların yeni yüzü aşağıdaki gibi şekillendi:

1. Türkiye Cumhuriyeti
2. Çin Halk Cumhuriyeti
3. İran İslam Cumhuriyeti
4. Arap İşbirliği Teşkilatı
5. Rusya Federasyonu
6. BRICS
7. Avrupa Birliği

## RAPORDAN ALINTILAR 4:

### Yeni yedili grupta Türkiye çok daha önem kazandı:

1. Baharat ve İpek yollarının en önemli kısmı bu ülkeden geçiyordu.
2. Çin, tarihi İpek yoluyla dünya ticaretini yöneteceği trilyonlarca dolarlık tarihi planını 2011 yılında devreye sokmuştu. Plana göre Pakistan otoyolu, Kazakistan demiryolu, Laos'ta bağlantı köprüleri, Sri Lanka'da büyük limanlar... Bu yolun tamamlanması için Rusya ve Türkiye'nin topraklarına ve özellikle Türkiye'nin deniz ve okyanus bağlantılarına ihtiyaç vardı. Ayrıca İpek yolunu besleyen su kaynakları ve İpek yolunun denizlere açılan bağlantı kanallarından 2 tanesi Türkiye'deydi. Türkiye bu yolun güvenlik ağlarına İran, Mezopotamya, Suriye ve nihayet Akdeniz bölgesini dâhil etti. Koridoru güvenli hale getirdi.
3. Bu yola ek olarak Rusya, Kazakistan, Türkmenistan ve Azerbaycan'ı kapsayan gaz hatları görünümlü yeni bir kuzey hattı da çekildi: TANAP PROJESİ
4. İpekyolu hattı tamamlandığında, üç kıtaya yayılan ve dünya nüfusunun % 70'ine, dünya ticaretinin % 65'ine hükmedecek bir ekonomik ağ oluşacaktı. İpekyolu'nun tamamlanması an meselesi oldu. Kanal İstanbul ile rahatlayacak olan şehrin iç trafiği sonucu boğazların İpekyolu'nun emrine verilmesi sağlandı. Neticede İpek ve Baharat yollarının tarihsel süreçte en büyük hak sahibi Türkiye'ydi. Böylece Rusya'nın imparatorluk dönemlerinden beridir heves ettiği Akdeniz ticaret hattı da açılmış oldu.

## RAPORDAN ALINTILAR 5:

5. Geriye üç temel sorun kalıyordu

- a. Bu 6 devlet içinde yönetimin merkeziyetçi bir çatı altında ve lider temelli olarak yeniden inşa edilmesi.
- b. Arap- Türk Blokunun mutlak işbirliği
- c. Bu altı devlet tipinde de sermaye bloklarının ıslah edilmesi ve tek elden kontrol edilmesi. Yeni bir ekonomik modele geçilmesi

6. Yönetim biçimlerinin değişmesi ilkesi Türkiye'deki değişimle birlikte tamamlandı.

7. Ekonomik modellerin değişimi Rusya ile başladı. İran, Çin ve BICS ile devam etti. Sırada ülkemiz kaldı.

8. Arap-Türk Blokunun bir arada olmak şartı din temelinde birleşti. Çünkü mezhep birliği vardı. Geriye bu durumun mutlak ifşası kaldı.

9. Bu süreç tamamlandığında Dünya ticaretinin % 65'ine hükmedecek bir hattın kendi para birimi ve kontrollü sermaye tabanı ile ticaret yapması, İngiliz Kapitalizmi için herhalde çok büyük bir yıkım olacaktır.

TİCARET SAVAŞLARININ NEDEN BAŞLADIĞINI BİR DE BU GÖZLE OKUMAK LAZIM. BU SAVAŞ, DEVLET GELENEKLERİNİN VE ÇIKARLARININ EN BÜYÜK VURUŞMASI OLACAKTIR. TİCARET SAVAŞLARINDAN KARLI ÇIKACAK ÜLKE TÜRKİYE'DİR CÜMLESİNİ BİR KEZ DAHA DÜŞÜNMEK GEREKİR. DOLAR KURUNUN NEDEN ÖNEMSİZ OLDUĞUNU YA DA KURUN GERÇEK DEĞERİNİN NASIL BELİRLENDİĞİNİ BU BAKIŞ AÇISIYLA BİR KEZ DAHA DÜŞÜNMEK GEREKİR.

## SON SÖZ YERİNE

**TARİH: 25 EYLÜL 2017**

MÜSİAD ABD Şubesi Dünya İş Zirvesi

Abdurrahman Kaan Açılış Konuşması

**Değerli misafirler,**

Bakınız, geldiğimiz son noktada para bile işlev ve tanım değiştirmektedir. Arz fazlasına rağmen sürekli değerlenen para, klasik para politikalarının açıklayamadığı bir hale gelmiştir. Yeni kapitalizm, bize yeni bir para kavramı sunuyor. Biz ne yapacağız? Çok yönlü, çok tehditkâr ama çok fırsatlı bir çevrede sermaye yapımızı ve yatırım kararlarımızı yeniden gözden geçireceğiz. Tehdit, bir gerçeklik olgusundan ziyade kimi zaman siyasi bir algı yönetimi aracı haline gelmedi mi? Neyin tehdit olduğunu belirlemek bile bir yerde, kontrol dışı manipülatif bir hal aldı. Biz, bunların elbette farkındayız.

**Değerli misafirler,**

Kapitalizm kendini yenileme ve onu var eden bazı parametreleri yeniden tanımlama eğilimine girmiştir. İktisadi sistem ne yöne dönüyorsa toplumsal ve siyasi eğilimler de bundan nasibini almaktadır. Para diyoruz değil mi? Peki hangi para? Nakit mi? Kaydi mi? Banka ya da rezerv parası mı? Hangisi? Bakıyoruz da şimdi para, yatırım ya da tüketim için kullanımının çok dışına çıkmıştır. Para artık bir opsiyon emtiası gibi davranmaktadır. Bu nedenle paranın dolaşım ve işlem hacmiyle riske endeksli enflasyon yönetiminden bahsediliyor değil mi?

Risk dediğiniz zaman da tehdit kelimesi yeniden çıkıyor ortaya. Böylece parayı bizler değil, tehdit algıları yönetmeye başlıyor. Peki bizler nasıl bu parayı sermaye stoklarına dönüştüreceğiz: Tehdit algılarıyla baş etmenin yollarını bularak. Bazen onlara kulak asmayarak. Bize sunulan mercekleri boş verip direkt çıplak gözle bakarak.

Unutmamamız gereken şeylerin listesini yapalım mesela:

1. Dünya ticaretine yeni oyuncuların katıldı.
2. Bu oyuncuların yeni kurallar getirdi
3. Bu kurallarla artık yeni iktisadi ve ticari modeller oluştu.
4. Ne yaparsak yapalım karşımızda tüketici olarak yeni bir nesil var.
5. İş alanlarımız için mecralar ve bunların önem sıraları değişti.

### Değerli misafirler,

Paranın emtia olarak alındığı ve herkesin kendi parasını yaratma yetkisine sahip olacağı yeni bir Dünya'dan bahseden makaleler yazılıyor. Bir iş insanı gözüyle bakıyorsun: e haklı tarafları var. Sonra diyorsun ki “Dur bakalım! Bu para nakdi ya da kaydi değilse, o zaman aslında var olmayan ama ileri bir tarihe göre varmış gibi hesaplanan bir vaat senedi”. İşte biz bu yüzden, asli işimizi yapalım diyoruz: üretim, satış, pazar bulma. Yani ticaretin tam kendisi. Yoksa öte türlü ortada parayı çevirmekten başka bir işimiz olmayacak. Biz sermaye stokumuzu üretim, yatırım ve ticaret üçlüsüyle oluşturma peşindeyiz. Öyle ki bu da istihdamı doğursun. Yani yaptığımız işler insana da dokunsun. MÜSİAD OLARAK yeni vizyonumuz tam da budur. Bunun için var gücümüzle çalışacağız. Bu önemli pazarı, Türk iş insanlarına daha fazla açabilmek için de çalışmalarımızı sürdüreceğiz.

**Neydi ortak atasözümüz:  
As you sow, so you shall reap  
Ne ekersen onu biçersin.**

**Uyarmak bir görev değil, vebaldir!**